

Brüsszel, 2020.12.9.
COM(2020) 795 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI
PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI
GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Az EU terrorizmus elleni programja: előrejelzés, megelőzés, védelem, reagálás

I. BEVEZETÉS

Az Európai Unió a **szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén** alapuló egyedülálló térség, ahol szükség van arra, hogy mindenki bízhatson abban, hogy szabadsága és biztonsága garantálva és megfelelően védve van. Az Unió alapját a demokrácia, a jogállamiság, az alapvető jogok – különösen a magánélethez való jog – tiszteletben tartása, a véleménynyilvánítás szabadsága, a vallásszabadság és a sokféleség tiszteletben tartása adja.

Európa földjén számos támadás volt a közelmúltban, ami keményen emlékeztet arra, hogy a terrorizmus továbbra is valós és jelenlévő veszély. Ezzel a fenyegetéssel párhuzamosan az ellene irányuló együttműködésünknek is fejlődnie kell. A terroristahálózatok transznacionális jellege miatt uniós szinten határozott közös megközelítésre van szükség, amely megvédi és fenntartja **pluralista társadalmunkat, közös értékeinket és európai életmódunkat**. A polgároknak joguk van biztonságban érezni önmagukat az otthonukban, az utcán és az interneten. Az EU kulcsszerepet játszik ezen biztonság megteremtésében.

Ezt még sürgetőbbé teszi, hogy **az Európai Unióban továbbra is magas a terrorellenes készség**. Nem múlt el az Iszlám Államtól, az al-Kaidától és a hozzájuk köthető szervezetektől jövő vagy általuk keltett dzsihádosra fenyegetés¹. Növekszik az erőszakos jobboldali és baloldali szélsőségesektől jövő fenyegetés. A támadások jellege is változóban van. A közelmúltbeli támadások nagy többségét egyedül eljáró egyének hajtották végre (gyakran korlátozott felkészülés után és könnyen hozzáférhető fegyverekkel), akik zsúfolt vagy szimbolikus helyeket vettek célba. Noha a magányos merénylők által végrehajtott támadások valószínűleg továbbra is dominánsok maradnak, nem zárhatók ki a kifinomultabb támadások sem. Az Európai Uniónak is fel kell készülnie az új és kialakulóban lévő technológiák felől érkező fenyegetésekre, például a drónok, a mesterséges intelligencia, valamint a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris anyagok rossz szándékú felhasználására. Az online propagandával gyorsul a radikális ideológiák és a terrorista-kézikönyvek terjedése, és gyakran maga a közösségi média is szerves részévé válik a támadásnak.

Az elmúlt két évtizedben stabilan fejlődött az **európai terrorizmus elleni együttműködés**, és erősítette a tagállamok kapacitását a polgáraik biztonságának garantálása terén. Kiterjedt információmegosztó hálózataink vannak, amelyeket egyre átjárhatóbb uniós adatbázisok és megerősített rendőrségi és igazságügyi együttműködés támogat. Ez segítségünkre van az összefüggések határokon átnyúló feltárásában. Emellett megteremtettük magunknak azokat a hatásos eszközöket is, amelyekkel megfoszthatjuk a terroristákat a cselekvéshez szükséges eszközöktől, például a tűzfegyverek, a robbanóanyag-prekurzorok, a terrorizmusfinanszírozás és a terrorizmusra irányuló utazás kriminalizálása terén. Ezen erőfeszítések jelenlegi helyzetét a **biztonsági unió eredményjelentése**² mutatja be. Meg kell azonban kettőznünk a közös munkánkat, különösen a szélsőséges ideológiák vonzerejének ellensúlyozása és a terroristák által célzott nyilvános terek jobb védelme érdekében. Ezen túlmenően felül is kell emelkednünk az online és offline tér közötti kettősségen és meg kell teremtenünk az összhangot a vonatkozó biztonsági környezetek között, továbbá eszközöket kell teremtenünk a bűnüldözési és igazságügyi hatóságoknak, hogy mindkét téren érvényesíthessék a jogot.

Ez az új **terrorizmusellenes stratégia**, amelyet a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégia jelentett be³, a terrorizmus elleni küzdelem terén közös megközelítésben egyesíti a meglévő és új feladatokat. Ez a megközelítés a tagállamokkal összhangoltan, illetve az Európai

¹ Lásd: EKSZ(2020) 1114.

² COM(2020) 797 final.

³ A Bizottság közleménye a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégiáról, 2020.7.24., COM(2020) 605 final.

Parlamenttel és Tanáccsal együttműködésben kerül alkalmazásra⁴, és a társadalom egészét bevonja: az állampolgárokat, a közösségeket, a vallási csoportokat, a civil társadalmat, a kutatókat, a vállalkozásokat és a magánpartnereket. A stratégia az elmúlt évek eredményeire épít és meghatároz egy sor, négy fronton végrehajtandó nemzeti, uniós és nemzetközi szintű intézkedést:

Először is, képesnek kell lennünk arra, hogy jobban **előre jelezzük** az Európában létező és kialakuló fenyegetéseket. Az információmegosztás, valamint a multidiszciplináris és többszintű együttműködési kultúra továbbra is kulcsfontosságú a jövőbiztos terrorizmusellenes politika alapját adó, megbízható fenyegetésvértékeléshez.

Másodsorban még a radikalizálódás és a szélsőséges ideológiák megerősödése előtti kezeléssel és az ellenük folytatott eredményesebb küzdelemmel kell dolgoznunk a támadások **megelőzésén**, egyértelművé téve, hogy nem választás kérdése az európai életmód és demokratikus értékeinek tiszteletben tartása és minden, amit ez képvisel. E stratégia prioritásként határozza meg a helyi szereplők támogatását és az ellenállóbb közösségek építését a tagállamokkal való szoros koordináció keretében, figyelemmel arra, hogy voltak támadások, amelyeket a társadalmunkban felnevelt európaiak hajtottak végre, akik anélkül radikalizálódtak, hogy konfliktus által érintett övezetben jártak volna.

Harmadsorban az európaiak eredményes **védelme** érdekében folytatnunk kell a sebezhetőség felszámolását, legyen szó akár a nyilvános terek sebezhetőségéről vagy a társadalmunk és gazdaságunk működéséhez elengedhetetlen kritikus infrastruktúra sebezhetőségéről. Elengedhetetlen az Európai Unió külső határai igazgatásának korszerűsítése új és naprakész nagyszabású uniós információs rendszerekkel, valamint a Frontex és az eu-LISA erősebb támogatásával, továbbá a rendszeres ellenőrzés megteremtése az Európai Unió külső határain. Erre a külföldi terrorista harcosok kiutasításakor felmerülő biztonsági rés megszüntetése érdekében van szükség.

Negyedsorban a felmerülő támadásokra való **reagálás** érdekében a lehető legjobban ki kell használnunk az Europol, az Eurojust és más uniós ügynökségek által nyújtott operatív támogatást, valamint meg kell teremtenünk a megfelelő jogi keretet az elkövetők bíróság elé állítása és annak érdekében, hogy az áldozatok megkapják a szükséges támogatást és védelmet.

Ennek a megközelítésnek az erősítéseként továbbra is hajthatatlanul hangsúlyozni kell a **végrehajtást és betartatást**. Az egész Európai Unióra kiterjedő harmonizáció és együttműködés előnyeinek kiaknázása érdekében alapvető fontosságú, hogy ne legyenek eltérések vagy késések a kulcsfontosságú eszközök, úgymint a terrorizmus elleni küzdelemről szóló irányelv⁵, a tűzfegyverekről szóló irányelv és a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem jogi keret⁶ alkalmazásában.

⁴ Vö. legutóbb a belügyminiszerek 2020. november 13-i videokonferenciája, amely elfogadta a következő közös nyilatkozatot: <https://www.consilium.europa.eu/hu/meetings/jha/2020/11/13/>

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/541 irányelve (2017. március 15.) a terrorizmus elleni küzdelemről, HL L 88., 2017.3.31., 6. o.

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1673 irányelve (2018. október 23.) a pénzmosás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről, HL L 284., 2018.11.12., 22. o. Az irányelv nem kötelező Dániára és Írországra nézve. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/843 irányelve (2018. május 30.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló (EU) 2015/849 irányelv, valamint a 2009/138/EK és a 2013/36/EU irányelv módosításáról, HL L 156., 2018.6.19., 43. o.

Végezetül az Európai Unión belül biztonság javításához elengedhetetlen az e Stratégia mind a négy pillére közötti, együttműködést elősegítő és a kapacitásépítést előmozdító **nemzetközi aktivitás** is.

II. A TERRORIZMUS ELLENI KÜZDELEM NÉGYPILLÉRES STRATÉGIÁJA: ELŐREJELZÉS,

MEGELŐZÉS, VÉDELEM ÉS REAGÁLÁS

1. ELŐREJELZÉS

A vakfoltok előrejelzése továbbra is kulcsfontosságú eszköz ahhoz, hogy Európa megerősítse a terrorizmusellenes válaszlépéseit és megőrizze lépéselőnyét.

Stratégiai hírszerzés és fenyegetésértékelés

A stratégiai hírszerzés kulcsfontosságú az Európai Unió egyre inkább fenyegetésen alapuló terrorizmusellenes politikájának és jogszabályainak kialakítása és fejlesztése, valamint ezen fenyegetések jobb előrejelzése szempontjából. Ahhoz, hogy jövőbiztos legyen, a terrorizmusellenes politikának többek között a **nemzetbiztonsági és hírszerző szolgálatok** által nyújtott megbízható fenyegetésértékelésen kell alapulnia. Ebben az összefüggésben az Európai Unió Helyzetelemző Központjának (EU INTCEN) a szerepe, valamint az Európai Unió belső biztonságát érintő főbb fenyegetésekkel, folyamatokkal és működéssel kapcsolatos szakértelme létfontosságú a helyzetismeret javításában és a kockázatértékelési képesség támogatásában. Az EU INTCEN jelentős mértékben hagyatkozik a tagállamoktól származó minőségi adatokra, amelyek javítására törekedniük kell. A tagállamoknak tehát gondoskodniuk kell arról, hogy az EU INTCEN számára pontos és naprakész adatok és elegendő erőforrás álljon rendelkezésre. A Bizottság és az EKSZ törekednek arra, hogy a stratégiai hírszerzés jobban beépüljön a terrorizmusellenes szakpolitikákba. Az együttműködés erősítése szempontjából kulcsfontosságú a további párbeszéd, a meglévő struktúrák felhasználása és a terrorizmus elleni küzdelem uniós koordinátora munkájának felhasználása.

Kockázatértékelés és felkészültség

A **célzott kockázatértékelés** lehetővé teszi, hogy a különböző ágazatok érdekelt felei felhívják a figyelmet a meglévő hiányosságokra és így jobban előre jelezhessék a lehetséges támadásokat. A Bizottság új módszereket javasol a terrorfenyegetettség jobb előrejelzését célzó intézkedések kockázatértékelésének és szakértői értékelésének ösztönzésére. A **kritikus szervezetek rezilienciájáról** szóló, rövidesen benyújtásra kerülő javaslat részeként a Bizottság tanácsadó missziókat létrehozását fogja javasolni a fogadó tagállamok és európai szinten kiemelt jelentőségű kritikus infrastruktúrák üzemeltetőinek támogatása, a zavarokkal szembeni ellenálló képességük erősítése, többek között a lehetséges terroristacselekmények előrejelzése érdekében. Ennek során felhasználja a – jelenleg képzésben részesülő és igény szerint bevethető – védelmi biztonsági tanácsadók csoportjának, az **EU védelmi biztonsági tanácsadó misszióinak** a tapasztalatát.

Az események utáni válaszadási idő és az információcsere (amelyben olyan hasonló szemléletű országok is részt vesznek, mint az USA, Ausztrália és Kanada) színvonalának javítása érdekében sor kerül majd az **Európai Unió légiközlekedés-biztonsági** kockázatértékelések továbbfejlesztésére is. A Bizottság ezen túlmenően új kockázatértékelési területet is létrehoz a **tengeri területen zajló közlekedés biztonságának** szavatolása érdekében. Végül pedig a közös képzésnek és gyakorlatoknak is fontos szerep jut a

tagállamok, az uniós intézmények és szervek, valamint a nemzetközi partnerek felkészültségének és rezilienciájának erősítésére irányuló erőfeszítésekben⁷.

A korai felderítési képesség erősítése

A modern technológiának a terrortámadásokban játszott döntő szerepét szemléltette a 2019-ben a németországi Hallében lévő zsinagóga elleni szélsőjobboldali terrortámadás, ahol a támadó több löfegyvert is 3D-nyomtatással épített meg. Annak érdekében, hogy a megfelelő eszközök a bűnüldöző hatóságok rendelkezésére állhassanak, jobban előre kell jeleznünk a technológiáknak a terrorfenyegetettségre gyakorolt hatását.

Az **EU biztonsági kutatása** – a bűnüldöző hatóságok analitikai megoldásokat és a nagy mennyiségű online tartalom kezelését illető kapacitásának erősítését célzó kezdeményezéseket felhasználva – összpontosít a különböző működések kezelésére⁸. Az uniós finanszírozású biztonsági kutatás emellett a potenciális terrorfenyegetettség **korai felderítési képességét** is erősíti – különösen a mesterséges intelligencia használatának feltérképezésével annak érdekében, hogy hatékonyabb és pontosabb legyen a nagy adatmennyiség feldolgozása – a RED-Alert⁹, a PREVISION¹⁰ és egyéb projektekkel együtt. Ezenfelül segíthet megtalálni a radikalizálódás kezelésének újabb módszereit is.

Végezetül a jövőbeli **Horizont Európa kutatási program** keretében a kutatás még jobban beépül a biztonságpolitikai ciklusba, hogy az azonosított bűnüldözési igényekre válaszolva még hatásorientáltabb kimenetet biztosítson. A javasolt megerősített megbízatás birtokában az Europol a bűnüldözés szempontjából lényeges uniós **kutatási és innovációs** keretprogramok elkészítésével és végrehajtásával segítheti a Bizottságot a fő kutatási témák azonosításában.

Lépéselőny: az új technológiák szerepe

A fenyegetést **felderítő technológiák** képesek felderíteni az aggodalomra okot adó tárgyakat és anyagokat, pl. a bombákat vagy bombakészítéshez használt anyagokat. A Bizottság a magánszektorral együttműködésben javítja ezen légi közlekedésen kívül¹¹ használt észlelési

⁷ A NATO-val egyeztetett párhuzamos és koordinált gyakorlatok (PACE) kísérleti projektje keretében két gyakorlatsorozat szervezésére került már sor 2017 és 2018 során. Az erőfeszítések fókuszában jelenleg az ezen gyakorlatok során azonosított tanulságok végrehajtása áll. Az Európai Unió és a NATO megállapodott, hogy a 2022–2023-as időszakra is kiterjeszti a PACE-koncepciót. Az Európai Unió hosszú távú célkitűzésként támogatja a PACE-gyakorlatok ambiciózusabb megközelítését, többek között az Európai Unió tagállamai és a NATO-szövetségesek aktív részvételét a végrehajtási szakaszban.

⁸ A DANTE és TENSOR-projektek és egyéb sikeres kezdeményezések nyomán követése. A DANTE-projekt eredményes, hatékony, automatizált adatbányászati és analitikai megoldásokat, valamint a felszíni, mély és sötét netről származó nagy mennyiségű heterogén és komplex multimédiás és többnyelvű, terroristákkal összefüggő tartalom felderítésére, visszakeresésére, gyűjtésére és elemzésére szolgáló integrált rendszert hozott létre. (<https://cordis.europa.eu/project/id/700367>). A TENSOR megközelítése kiegészítette a DANTE-t és létrehozott egy platformot, amely ellátja a rendvédelmi szerveket az online szervezett terrorcselekmények, radikalizálódás és toborzás korai felderítése keretében a nagy mennyiségű online tartalom kezeléséhez szükséges kapacitásuk erősítéséhez szükséges eszközökkel. (<https://cordis.europa.eu/project/id/700024>).

⁹ A RED-Alert a természetes nyelven alapuló társadalmi kapcsolatháló-elemzést, mesterséges intelligenciát, komplex eseményfeldolgozást és egyéb fejlett analitikai technikákat használ a terroristák közösségi médiában megnyilvánuló online aktivitására irányuló megelőzéssel és fellépéssel kapcsolatos bűnüldözési igények kezelése érdekében. (<https://cordis.europa.eu/project/id/740688>).

¹⁰ A PREVISION egy folyamatban lévő projekt, amelynek célkitűzése, hogy a dinamikus tudásgráfokba történő szemantikus integrálásukkal, valamint a rendellenes vagy deviáns viselkedés és a radikalizálódás kockázatának előrejelzésével megteremtse a bűnüldözésben a több jelentős adatfolyam elemzésének és közös kiaknázásának a képességét. (<https://cordis.europa.eu/project/id/833115>).

¹¹ A polgári repülés terén jogi keret határozza meg a felderítőberendezések teljesítményszabványait. Ez a keret csak a légi közlekedési biztonságra vonatkozik és nem például az egyéb nyilvános terek védelmére használt felderítőberendezésekre.

technológiáknak a teljesítményét, hogy támogassa a felderítési technológiákra irányuló, önként vállalt uniós követelmények lehetséges kidolgozását annak érdekében, hogy a felderítendő fenyegetést felderítsék, de közben meg is őrizzék az emberek mobilitását. Ezen túlmenően 2019 során az **Európai Unió Vasúti Utasbiztonsági Platform** elfogadta a vasúthoz igazított biztonsági technológiákról szóló, bevált gyakorlatokat bemutató dokumentumot, amely olyan megoldásokat javasol, mint például a mobil felderítőberendezéseket használó szűrőpróbaszerű vagy célzott ellenőrzések.

Jól meghatározott, célzott és arányos használatuk esetén az új **technológiák** hozzájárulhatnak a nyilvános terek védelméhez. Terrorfenyegetettség miatti különleges készenléti állapot¹² esetén biztonsági potenciált jelentenek a terroristákat mozgás közben, az arcképüket a referencia-adatbázissal való összevetéssel felderíteni képes arcfelismerő technológiák. A fenyegetések felderítésében emellett különösen hasznos lehet a bizonyos tárgykategóriák (pl. gazdátlan poggyász) vagy a gyanús viselkedés azonosítása is. A mesterséges intelligenciának kulcsszerepe van a potenciális fenyegetések precíz és célzott azonosítását lehetővé tevő eszközök kialakításában. A Bizottságnak a mesterséges intelligencia használatával kapcsolatos mérlegelésében¹³ tehát figyelmet kapnak a biztonsági megfontolások, feltéve, hogy érvényesülnek az alapvető jogok. A Bizottság készen áll arra, hogy az uniós városfejlesztési menetrend szerint **új technológiákat fejlesztő projekteket finanszírozzon**, valamint támogatja az ezen a területen bevált módszerek megosztását az uniós jognak megfelelően.

A **mesterséges intelligencia** terén megvalósított fejlesztések mélyrehatóan befolyásolhatják a bűnüldözési hatóságok terrorfenyegetettségre való reagálási képességét. A bűnüldözési hatóságok már jelenleg is fejlesztenek mesterséges intelligencián (MI) alapuló **innovatív megoldásokat**, például az online terrorista tartalom azonosítása és terjesztésének megállítása, a terroristák új közösségimédia-fiókjai létrehozásának megakadályozása és a szimbólumok felderítése terén. A megbízható MI-alkalmazások fejlesztésének egyik fő szempontja, hogy az algoritmusok tanítására használt adatok relevánsak, ellenőrizhetők, jó minőségűek legyenek és nagy változatosságban álljanak rendelkezésre, hogy minimális legyen például a társadalmi nem vagy faj miatti torzítás. Az MI-alkalmazásokat a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően, használatuk jogosságának biztosítása érdekében megfelelően dokumentálva és a jog és szabadság tekintetében megfelelő biztosítékokkal kell fejleszteni és használni. A Bizottság megvizsgálja, a bűnüldözési és igazságügyi hatóságok hogyan használhatják ki az MI előnyeit az uniós jognak való teljes körű megfelelés mellett.

A lépéselőny az új technológiák által esetlegesen jelentett újonnan megjelenő fenyegetések kezelését is jelenti. A **drónokkal** (pilóta nélküli légitármű-rendszerekkel) vissza lehet élni, és a nyilvános terek, egyének és kritikus infrastruktúra célba vételére lehet használni őket. Noha az Európai Unió megnehezítette bizonyos dróntípusok ártalmas célra történő felhasználását¹⁴, az innováció gyorsasága és a drónok könnyű hozzáférhetősége azt is jelenti, hogy a fenyegetés valószínűleg növekedni fog. Hogy felvegye a küzdelmet ezzel a kihívással, a

¹² A nemzeti hatóságok által a nemzeti jogaiknak megfelelően meghatározott terrorellenes készség.

¹³ Fehér könyv a mesterséges intelligenciáról: A kiválóság és a bizalom európai megközelítése (COM(2020) 65 final, 2020.2.19.).

¹⁴ Az új európai drónrendeletek és a pilóta nélküli európai forgalomirányítási keret (U-Space) perspektívája révén. Az ezen a területen nemrégiben született uniós jogszabályok azáltal járulnak hozzá a drónműveletek biztonságához, hogy előírják, hogy a legtöbb drón legyen ellátva távoli azonosítási és földrajzihelyzet-tudatossági funkciókkal. 2021 januárjától a drónüzemeltetőknek nyilvántartásba kell vetetniük magukat a nemzeti hatóságoknál. Ezt kiegészíti a Bizottságnak a **U-space-ről (a pilóta nélküli légi járművek európai forgalomirányítási rendszeréről¹⁴)** szóló szabályozási keretre vonatkozó javaslata a drónok biztonságos üzemeltetése érdekében.

Bizottság megvizsgálja annak lehetőségét, hogy 2021-ben kiadja a **városok nem együttműködő drónok elleni védelméről szóló uniós kézikönyvet**.

A rosszindulatú drónokkal szembeni védelemhez megbízható ellenintézkedési technológia is szükséges. A Pilóta nélküli légijármű-rendszerek elleni tesztelésről szóló európai program közös módszertant hoz létre a rendőrség és más biztonsági szereplők által a potenciálisan ártalmas célú drónok **felderítésére, követésére és azonosítására** használható különböző rendszerek értékelésére. A tesztelés eredményei az egész Európai Unióban megosztásra kerülnek.

Az előrejelzés beépítése a szakpolitikai ciklusba

Az állampolgárok védelme a jövőbeli fenyegetések jobb megértésével kezdődik. E célból strukturálisan be kell építeni az előrejelzést a terrorizmusellenes politika kidolgozásába. A Bizottság azon dolgozik, hogy rendszeres párbeszédet teremtsen a bűnüldözés, a hírszerzés és a tudományos világ vezető terrorizmusellenes szakértői között az új kockázatok azonosítása, valamint azoknak a területeknek a kiemelése érdekében, ahol az Európai Uniónak és tagállamainak javítaniuk kell a fellépésüket. A Bizottság erre a célra a meglévő struktúrákat használja fel és szorosan együttműködik az Europollal, az Eurojusttal és az EKSZ-szel, azon belül is az EU INTCEN-nel¹⁵. Ennek a párbeszédnek az eredményei később felhasználhatók a szakpolitikai vitákban, többek között a Bel- és Igazságügyi Tanácsnak a belső biztonságról szóló vitáiban.

FŐ INTÉZKEDÉSEK

A Bizottság:

- kockázateértékelési és szakértői értékelési tevékenységeket dolgoz ki, többek között az EU védelmi biztonsági tanácsadóinak igény szerinti telepítését is;
- finanszírozza a korai felderítési képesség erősítésére irányuló uniós biztonsági kutatást és új technológiákat fejleszt az uniós városfejlesztési menetrend szerint;
- megvizsgálja, hogyan járulhatnak hozzá az új technológiák a biztonsághoz; jobban integrálja a stratégiai hírszerzést és fenyegetésvértékelést az előretekinthető szakpolitika támogatása érdekében.

A Bizottság sürgeti a tagállamokat, hogy:

- továbbra is bocsássák az EU INTCEN rendelkezésére a szükséges erőforrásokat

2. MEGELŐZÉS

Az Európai Unió erős értékrendszeren alapul. Oktatási, egészségügyi és szociális jóléti rendszereink eredendően inkluzívak, de nem választhatók el az őket alátámasztó értékek elfogadásától. Európai életmódunk – amely az inkluzív és toleráns társadalmak szimbóluma – nem választás kérdése, és minden tőlünk telhetőt meg kell tennünk, hogy megakadályozzuk akár belülről, akár kívülről történő aláaknázásukat.

Küzdelem az online megjelenő szélsőséges ideológiákkal szemben

¹⁵ Vö.: A Tanács következtetései az EU-nak a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos külső tevékenységeiről (2017. június 19.).

A terroristák és az erőszakos szélsőségesek egyre inkább felhasználják az internetet szélsőséges ideológiájuk terjesztésére – többek között élő internetes közvetítéssel és a terrortámadások dicsőítésével. A reagálásnak az összes szereplőtől – a nemzeti hatóságoktól, az ipari szereplőktől és a civil társadalom szereplőitől – és minden szinten (nemzeti, európai és nemzetközi) kell érkeznie. A **terrorista tartalom online terjesztésének kezeléséről szóló rendelethez** vonatkozó javaslat elfogadása és végrehajtása lehetővé tenné a tagállamok számára az ilyen tartalom gyors eltávolítását és a vállalatok kötelezését arra, hogy reagáljanak jobban a platformjaikkal való, terrorista tartalom terjesztését célzó visszaélés megelőzése terén. A rendelet Európai Parlament és a Tanács általi elfogadása tehát sürgős ügy. Az elfogadás után a Bizottság támogatni fogja az online szolgáltatókat és nemzeti hatóságokat a rendelet eredményes alkalmazásában.

Tágabb értelemben a Bizottság egy **digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályt** is fog javasolni, amely a horizontális szabályokat továbbfejlesztve gondoskodik a digitális szolgáltatások felelősségteljeségéről és arról, hogy a felhasználóknak hathatós eszközei legyenek a jogellenes tartalom bejelentésére. Felismerve a nagyon nagy online platformok társadalmi szerepét, a javaslat kötelezettségeket is tartalmaz majd a rendszereiknek nemcsak a jogellenes tartalommal és termékekkel összefüggő kockázatának, hanem a népegészségüggyel, közbiztonsággal és más közérdek védelmével, valamint az alapvető jogokkal és a manipulatív technikákkal összefüggő rendszerszintű kockázatának értékelésére is.

Az **uniós internetfórum** iránymutatást fog kidolgozni a nyilvánosan hozzáférhető tartalom moderálására a szélsőséges online anyagok vonatkozásában és tovább fogja terjeszteni a tudást ezen a téren. Az uniós internetfórum kidolgozta az **uniós válságelhárítási protokollt**, amely az online terrorista és erőszakosan szélsőséges tartalom víruszerű terjedésére irányuló gyors, kollektív és határokon átnyúló reagálást koordinálni segítő önkéntes mechanizmus¹⁶. Elengedhetetlen, hogy az iparági partnerek teljes mértékben működőképessé tegyék ezt a protokollt. A terrorista és erőszakosan szélsőséges online tartalom víruszerű terjedésének kezelése érdekében a Bizottság – az Európával együttműködésben – támogatni fogja az uniós válságelhárítási protokoll végrehajtásáról szóló további iránymutatás kidolgozását. A terrorista tartalmak minden típusának állandó rendelkezésre állás melletti nyomon követése és az online platformoknak való jelentése érdekében több erőforrást és kapacitást kell biztosítani az **Europol szélsőséges internetes tartalmakkal foglalkozó uniós egységének**.

A terroristatartalmak a világ minden részéről származnak és terjednek. A Bizottság ezért is fokozza majd a **nemzetközi partnerekkel**, a globális operatív reagálás érdekében különösen a **Terrorizmus Elleni Globális Internetes Fórummal (GIFCT)** és a partnerkormányokkal közös aktivitását a **christchurch-i cselekvési felhívásnak**¹⁷ megfelelően, a globális (többek között az átláthatóságra vonatkozó) minimumkövetelményekre való törekvés érdekében.

Az interneten terjedő rasszista és idegengyűlölő gyűlöletbeszédre való reagálás érdekében a Bizottság ösztönözte a **jogellenes online gyűlöletbeszéd felszámolására vonatkozó uniós**

¹⁶ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-security/20191007_agenda-security-factsheet-eu-crisis-protocol_en.pdf

¹⁷ <https://www.christchurchcall.com/call.html>

magatartási kódex aláírását 2016-ban¹⁸. A Bizottság 2021-ben bemutatja kezdeményezését az Európai Unió működéséről szóló szerződés 83. cikkének (1) bekezdése szerinti uniós szintű bűncselekmények listájának a gyűlölet-bűncselekménnyel és gyűlöletbeszéddel való bővítésére vonatkozóan, függetlenül attól, hogy faji, etnikai származáson, valláson, társadalmi nemen vagy szexualitáson alapul-e. A tagállamoknak több erőfeszítést kell tenniük az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló új irányelv online videómegosztó platformokon megjelenő gyűlöletbeszédről szóló rendelkezéseinek teljes körű végrehajtása érdekében.

A Bizottság a szakértői ismeretanyag helyi és nemzeti szintű cseréjén keresztül fogja támogatni a tagállamokat a támadás utáni reagálással összefüggő **stratégiai kommunikációs** képességek fejlesztésében. Erre nemcsak a terrortámadás után van szükség, hanem folyamatos kormányzati megelőző erőfeszítésnek is lennie kell. A Bizottság ezért támogatni fogja a tagállamokat ezen kihívások kezelésében, fokozni fogja a civil társadalom által kidolgozott, a terrorizmus vonzerejét megtépázó és alternatívát kínáló kommunikáció terjesztését, továbbá támogatni fogja a hasonló nemzeti szintű erőfeszítéseket. A Bizottság **civil társadalom önrendelkezésének elősegítésére irányuló programjának** értékelésére 2022-ben kerül sor a tanulságok meghatározása érdekében.

Az Európai Uniónak és a tagállamainak ugyanakkor folyamatosan szavatolniuk kell, hogy az európai értékekkel összeegyeztethetetlen vagy jogellenes stratégiát követő projektek ne részesüljenek **kormányzati és uniós alapokból** származó támogatásban.

A helyi szereplők támogatása a közösségek ellenállóságának javítása érdekében

A jelenlegi kihívások kezeléséhez és rezilienciájuk fokozásához városaink esetében javítani kell a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést, az iránymutatást és a képzést. A Bizottság az **uniós radikalizálódástudatossági hálózaton** keresztül támogatja a helyi megelőzési koordinátorokat. Ezen túlmenően a Bizottság az „Uniós városok a radikalizálódás ellen” című kezdeményezés keretében támogatja a városok közötti stratégiai párbeszédet. A reziliencia fokozásához fontos – a tagállamokkal folytatott szoros együttműködésben – a **közösségek bevonása** és képessé tétele alulról építkező megközelítéssel. Az uniós radikalizálódástudatossági hálózat azonosítja a bevált módszereket és elősegíti a közösségi rendfenntartás¹⁹ és aktivitás megközelítéseit a közösségek külső és egymás közötti bizalmának építése érdekében.

Az oktatás, a kultúra, az ifjúságpolitika és a sport is kínál lehetőséget a veszélyeztetett fiatalok befogadásának előmozdítására és kitörési esélyeinek javítására, hozzájárulva ezzel a radikalizálódás megelőzéséhez és az Unión belüli kohézióhoz. A Bizottság az integrációról és a befogadásról szóló cselekvési terv²⁰ intézkedéseinek keresztül növeli az **integráció és társadalmi befogadás** terén a tagállamoknak és egyéb érdekelt felek erőfeszítéseinek nyújtott támogatását.

Az **iskolarendszeren kívüli oktatásnak a radikalizálódásban betöltött fontos szerepére** és a szélsőséges ideológiákkal meglévő lehetséges kapcsolataira tekintettel a Bizottság elősegíti

¹⁸ Az eredmények összességében pozitívak: az IT-vállalatok 24 órán belül elbírálják a megjelölt tartalmak 90%-át és eltávolítják a jogellenes gyűlöletbeszédnek minősülő tartalmak 71%-át. https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-counteracting-illegal-hate-speech-online_hu

¹⁹ Ebben az összefüggésben a közösségi rendfenntartás a bűnüldöző hatóságok és a közösségek együttes erőfeszítése az erőszakos radikalizálódással összefüggő kihívások megelőzése és az ellenük folytatott küzdelem érdekében.

²⁰ COM(2020) 758 final.

az együttműködést az **iskolák, közösségek (beleértve a vallási csoportokat is), ifjúságsegítő szakemberek, szociális munkások és civil társadalmi szervezetek** között. A Bizottság emellett támogatni fogja a tagállamokat a radikalizálódás megelőzésével kapcsolatban a vallási és közösségi vezetők – többek között az iskolákban és börtönökben aktív vezetők – között folyó információcserével összefüggő tapasztalatok és bevált gyakorlatok megosztásában is.

A valós és érzékelt társadalmi kirekesztődés, a hátrányos megkülönböztetés és marginalizálódás felerősítheti a radikális propagandát és további fenyegetést jelenthet a társadalmi kohézióra. A Bizottság ezért folytatni fogja a rasszizmus elleni cselekvési tervében meghatározott cselekvést.²¹

Büntetés-végrehajtási intézetek, rehabilitáció és reintegráció

A radikalizálódási folyamatokat a lehető legkorábban fel kell ismerni, hogy időben végrehajthatók legyenek a társadalomtól való elfordulást kezelő tevékenységek. Három kulcsterületen erősítjük az uniós cselekvést: **büntetés-végrehajtási intézetek, rehabilitáció és reintegráció**. Elsősorban a radikalizált rabok és a terrorista bűncselekmények elkövetőinek kezelésével és kockázatértékelésével kapcsolatos legjobb megközelítésének azonosításával²², valamint az ezen a területen dolgozó szakemberek képzésének támogatásával²³. Másodsorban az uniós radikalizálódástudatossági hálózat rehabilitációs kézikönyvének²⁴ tapasztalataira építve a Bizottság támogatni fogja a tagállamokat a radikális rabok – többek között szabadon bocsátás utáni – rehabilitációjával és reintegrációjával kapcsolatos testre szabottabb iránymutatásban. Harmadsorban a reintegrációs programok eredményességének értékeléséhez közös követelményeket és mutatókat tartalmazó módszertan kidolgozásával²⁵. A gyermekek rehabilitációjával és reintegrációjával kapcsolatos erőfeszítéseknek figyelembe kell venniük a gyermekek speciális igényeit és jogait²⁶.

A külföldi terrorista harcosok és családtagjaik, beleértve azokat is, akik jelenleg északkelet-szíriai idegenrendészeti fogdában és táborokban vannak, speciális és összetett kihívást jelentenek, amely minden szint érdekelt feleinek koordinációját igénylik. Tekintettel a külföldi terrorista harcosok gyermekeinek speciális igényeire és jogaira, a Bizottság továbbra is támogatni fogja a tagállamokat a bevált módszerek megosztásában, valamint növelni fogja a gyakorlati szakemberek képzéséhez és az ezen a területen történő tudás- és információmegosztáshoz nyújtott támogatását is. A Bizottság ezen túlmenően a helyi,

²¹ Egyenlőségközpontú Unió: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra (COM(2020) 565 final, 2020.9.18.).

²² A Bizottság dolgozik az előzetes letartóztatás kérdésén is, tekintettel arra, hogy a hosszú ideig tartó előzetes letartóztatás növelheti a radikalizálódás kockázatát.

²³ Ebbe a körbe tartoznak a büntetés-végrehajtási intézetek dolgozói és a próbára bocsátással foglalkozók, valamint a munkájukat a büntetés-végrehajtási intézetekben és a szabadon bocsátás után végző egyéb szakemberek is (pl. lelkeszek, pszichológusok, szociális munkások, NGO-k stb.).

²⁴ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/ran_rehab_manual_en.pdf

²⁵ Az elkülönített Belső Biztonsági Alapból finanszírozott **4 millió EUR értékű felhívás** keretében megvalósuló projektek válaszolnak majd az együttműködési modellekre, adnak majd protokollokat a társadalomtól való elfordulásra és reintegrációra, valamint felkészítik az érdekelt feleket. A projektek foglalkoznak majd az erőszakos jobboldali és iszlamista szélsőséggel összefüggő szélsőséges elkövetők és radikalizált egyének társadalomtól való elfordulásával és reintegrációjával – többek között a külföldi terrorista harcosok és családjaik kiutasításával.

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/800 irányelve a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokról, HL L 132., 2016.5.21., 1. o. Lásd a (9) preambulumbelkezdést: „Különös figyelmet kell fordítani a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekekre, hogy ezáltal képesek legyenek megőrizni a fejlődésre, valamint a társadalomba való visszailleszkedésre vonatkozó képességüket.”

nemzeti és nemzetközi szintű munka támogatásával fogja segíteni a tagállamokat a külföldi terrorista harcosok büntetőeljárás alá vonása érdekében tett erőfeszítések fokozásában.

A tudás elmélyítése és támogatás

A nemzeti szinten összehangoltabb fellépés és strukturáltabb tájékoztatás érdekében a Bizottság első lépésben támogatni fogja az érintett szereplők (többek között a gyakorlati szakemberek és a **nemzeti szakértői központok**²⁷) **nemzeti hálózatának** létrehozását és továbbfejlesztését. A második lépésben a Bizottság javaslatot tesz a politikai döntéshozók, gyakorlati szakemberek és kutatók **radikalizálódásmegelőzési uniós tudásközpontjának** létrehozására. Az uniós tudásközpont terjesztene a tudást és szakismereteket, előmozdítaná a **különböző uniós programok finanszírozási lehetőségeinek**²⁸ teljes körű kihasználását, értékelné a beavatkozásokat, tanúsítaná a bevált módszereket és helyi és nemzeti szinten célzott támogatást nyújtana az érdekelt feleknek. Ezen túlmenően integrálhatná a terrorizmus áldozatainak jövőben létrehozandó uniós központját is, hogy szaktudást és támogatást nyújtson a nemzeti hatóságoknak és az áldozatsegítő szervezeteknek²⁹. További lényeges területnek számít többek között a kutatás, a radikális ideológiákkal, szervezetekkel és hálózatokkal kapcsolatos tájékoztatás, valamint a terrorizmus vonzerejét megtépázó és alternatívát kínáló kommunikáció terjesztése, továbbá a közösségi és vallási vezetőkkel folytatott együttműködés.

Végezetül, a Bizottság a kutatási eredményekre alapozva kidolgozza a tagállamok és egyéb érdekelt felek számára a **magányos szereplőkre** vonatkozó iránymutatását, amely többek között kockázatértékelést és az erre a jelenségre adható lehetséges reakciót tartalmazza.

²⁷ Lehetőség szerint a Belső Biztonsági Alap nemzeti programjain keresztül kerül finanszírozásra.

²⁸ Különösen a Belső Biztonsági Alap, a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program, a Jogérvényesülés program, az Európai Regionális Fejlesztési Alap és az Európai Szociális Alap Plusz és az Erasmus+ program szerinti finanszírozás.

²⁹ Ez a jövőbeli központ a terrorizmus áldozataival foglalkozó uniós szakértői központ mint kétéves kísérleti projekt munkáján alapulhatna és szoros együttműködést teremthetne az áldozatok jogainak terén meglévő olyan hálózatokkal, mint például az áldozatok jogaival foglalkozó európai hálózat és a terrorizmus áldozatainak egységes kapcsolattartási pontjai.

FŐ INTÉZKEDÉSEK

A Bizottság:

- javaslatot tesz egy digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályra;
- az Europollal együttműködésben iránymutatást ad az uniós válságelhárítási protokoll végrehajtásához;
- támogatja a tagállamokat a stratégiai kommunikáció kialakításában és növeli a terrorizmus vonzerejét megtépázó és alternatívát kínáló narratívák terjesztését;
- iránymutatást ad a büntetés-végrehajtási intézetekben folyó kezelésre és kockázatértékelésre, valamint a korai rehabilitációra és reintegrációra;
- elősegíti a külföldi terrorista harcosok és családtagjaik kiutasításának lebonyolításával kapcsolatos bevált módszerek megosztását a tagállamok között;
- javaslatot tesz egy a radikalizálódás megelőzésével foglalkozó uniós tudásközpont létrehozására és támogatja az érdekelt felek és nemzeti központok nemzeti hálózatait.

A Bizottság sürgeti az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy:

- sürgősen fogadja el az online terrorista tartalom terjesztésének megelőzéséről szóló rendeletet.

A Bizottság és a tagállamok:

- gondoskodnak arról, hogy az európai értékekkel összeegyeztethetetlen vagy jogellenes tevékenységekre törekvő projektek ne részesüljenek közpénzből nyújtott támogatásban; erősítik a közösségi rezilienciát az integrációról és befogadásról szóló cselekvési tervben foglalt intézkedések révén.

3. VÉDELEM

A terrorizmus elleni erősebb fellépésnek része kell, hogy legyen a terroristák által kihasználható vagy célba vehető sebezhetőség csökkentése is. Határaink jobb védelmével és a terroristáknak a terrorcselekmények végrehajtásához használt eszközöktől való megfosztásával védekezhetünk a potenciális támadás ellen.

Az emberek védelme a nyilvános tereken

A terrortámadások túlnyomó része – nyitott és hozzáférhető jellegük miatt különösen sérülékeny – nyilvános tereken lévő emberek ellen irányult. Védelmeznünk kell ezeknek a tereknek a nyitott jellegét, ugyanakkor azonban erősebb – nem erődöket³⁰ építő és az emberek szabad és biztonságos mozgását továbbra is lehetővé tevő – **fizikai védelmi** intézkedések alkalmazásával biztonságosabbá is kell tennünk őket. A Bizottság ezért fokozza a – tervezési és urbanisztikai folyamat kezdetétől a nyilvános terekbe (épületekbe és infrastruktúrákba) biztonságot építő – **biztonsági szempontok szerinti tervezésen** alapuló megoldások népszerűsítésére irányuló uniós szintű erőfeszítéseket. A Bizottság virtuális **várostervezési-építészeti szakkönyvet** bocsát ki, amely a hatóságoknak segít abban, hogy

³⁰ A Bizottság iránymutatást adott ki a nyilvános terek fizikai védelmére, pl.: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/guideline-building-perimeter-protection>

beépítsék a biztonsági szempontokat a jövőbeli nyilvános terek tervezésébe és a meglévők felújításába.

A **Nyilvános terek védelmének uniós fóruma** összefogja a nyilvános terek biztonságáért felelős emberek nagy csoportját. Ebbe a körbe beletartoznak az Európai Unió tagállami hatóságai, az olyan magánszereplők, mint például a bevásárlóközpontok, közlekedési szolgáltatások vagy vendéglátási helyszínek felelősei. A nyilvános terek védelme terén nyert különböző tapasztalatok számos tanulságot kínálnak³¹. A Bizottság elkötelezett ennek a fórumnak az erősítése iránt, amelynek össze kell gyűjtenie, össze kell foglalnia és terjesztenie kell a tudást, valamint támogatnia kell egy városi biztonságra és rezilienciára vonatkozó uniós vállalás, továbbá célzott pénzügyi keretösszeget kell elkülönítenie a nyilvános terek védelme javításának megsegítésére³². A Bizottság emellett megvizsgálja annak a lehetőségét is, hogy **minimumkövetelményeket határozzon meg** a nyilvános terek biztonságának garantálásáért felelős személyek számára, hogy pontosítsák, mi várható el a nyilvános terek üzemeltetőitől.

A **vallásgyakorlási helyeknek** különösen magas a szimbolikus értéke és a terroristák gyakran veszik célba őket. Európa-szerte jobban kell védelmeznünk a templomokat, mecseteket, zsinagógákat és egyéb vallási helyszíneket. Emellett elő kell segítenünk a különböző hitű közösségek és az érintett nemzeti hatóságok közötti együttműködést és tapasztalatcserét. 2021-től kezdődően a Bizottság célként tűzi ki, hogy a tagállamokkal szoros együttműködésben támogassa a vallásgyakorlási helyek fizikai védelmét erősítő projekteket.

Városok mint a városi biztonság gerince

A helyi és regionális hatóságoknak kulcsszerepe van a nyilvános terek védelmében és a radikalizálódás megelőzésében egyaránt. Az uniós városfejlesztési menetrendnek a nyilvános terek biztonsága érdekében létrehozott partnerségével együttműködésben és az Uniós városok a radikalizálódás ellen elnevezésű sikeres kezdeményezésre építkezve a Bizottság javaslatot tesz egy **városi biztonságra és rezilienciára vonatkozó uniós vállalásra**, amelyben meghatározza az alapelveket és célkitűzéseket az ezekkel a területekkel foglalkozó helyhatóságok számára, valamint felhívja az érdekelt városokat, hogy vegyenek részt a radikalizálódás megelőzését és a vele való szembeszállást, valamint a nyilvános terek sebezhetőségének csökkentését célzó eredményközpontú programban. A vállalásban részt vevő városok részévé válnak a **városok a radikalizálódás és a terrorizmus ellen** elnevezésű uniós szintű kezdeményezésnek, amelyen keresztül a Bizottság elősegíti a bevált gyakorlatok megosztását és támogatja a városok által irányított projekteket és az azonos szintű tanácsadói erőfeszítéseket. A Bizottság minden rendelkezésre álló finanszírozási eszközt mozgósít a vállalás végrehajtásának támogatása érdekében.

A radikalizálódás megelőzése és a közcélú infrastruktúra fejlesztése érdekében – a Belső Biztonsági Alap mellett – a városokon belüli közbiztonság javítására az Európai Unió kohéziós politikáját finanszírozó alapok is használhatók a városok társadalmi kohéziójának, integrációjának és rezilienciájának erősítését célzó beruházásokon keresztül. A Bizottság

³¹ Lásd a Nyilvános terek védelme támogatásának bevált gyakorlatairól szóló bizottsági szolgálati munkadokumentumot, 2019.3.20. SWD(2019) 140 final.

³² A Belső Biztonsági Alap – Rendőrség keretében a Bizottság 2017, 2019 és 2020 során több mint 40 millió EUR értékben írt ki a nyilvános terek védelmét javító projektekre irányuló felhívást az érdekelt felek által vezetett kezdeményezések számára. Az Alap emellett támogatta a nyilvános terek terrorizmus elleni védelmét ellátó különféle bűnüldözési hálózatok képzését és gyakorlatait, például a különleges intervenciók egységek Atlasz-hálózata, és a védelmi biztonsági tanácsadói tevékenységek elindítását.

együttműködik a tagállamokkal a rendelkezésre álló finanszírozási lehetőségekkel kapcsolatos tudatosság javítása érdekében és felhívja a tagállamokat, hogy teljes mértékben használják ki az Európai Unió kohéziós politikáját finanszírozó alapokat az ilyen beruházások 2020 utáni programjaikban való szerepeltetése érdekében. A Bizottság javaslata szerint az integrált fenntartható városfejlesztési stratégiákból származtatott beruházások az Európai Regionális Fejlesztési Alap allokációjából több mint 6%-ot tesznek ki.

A kritikus infrastruktúra ellenálló képességének javítása

A **kritikus infrastruktúra**, többek között a közlekedési csomópontok, erőművek, egészségügyi ellátási infrastruktúrák és vízkezelő létesítmények esetében fennáll a kockázata annak, hogy a terroristák célpontjává válnak. A kritikus infrastruktúrák üzemeltetői a létfontosságú társadalmi szükségletek kielégítéséhez elengedhetetlen szolgáltatások nyújtásáért felelnek. Ezek az üzemeltetők ugyanakkor egyre inkább függenek egymástól és egyre összetettebbé válik a kockázati környezetük. Ilyen kockázat például a terrortámadás, a természeti katasztrófák, balesetek és rosszindulatú fenyegetések. Az alapvető szolgáltatások Unió-szerte megbízható nyújtása és a belső piac megbízható működése érdekében elengedhetetlen, hogy az alapvető szolgáltatások kritikus üzemeltetői ellenállóak legyenek, vagyis megfelelően fel legyenek készülve a zavarok megakadályozására, enyhítésére és utánuk való helyreállításra. A Bizottság által elfogadandó **intézkedések** célja az üzemeltetők rezilienciájának erősítése a fizikai és digitális kockázatok közepette.

Határbiztonság

A 2015. november 13-i halálos párizsi támadásban Szíriából titokban visszatérő külföldi terrorista harcosok vettek részt. Ez rámutatott a határbiztonsági hibák pusztító következményeire³³. A becslések szerint 50 000 ember utazott Szíriába és Irakba, hogy dzsihádosra csoportokhoz csatlakozzon, közülük 5 000-en az Európai Unióból, akiknek az egyharmada továbbra is a területen tartózkodik. Állampolgáraink biztonságának garantálása érdekében rendkívül fontos, hogy a bűnüldözési hatóságok felderíthessék a terrorizmussal gyanúsított uniós és nem uniós polgárokat a külső határokon. Az Europol, Frontex és az eu-Lisa továbbra is támogatja a tagállamokat a határbiztonság terén.

Fontos megerősíteni a schengeni térség belső határok nélküli működését. A Bizottság 2020. november 30-án schengeni fórumot tartott, hogy befogadó politikai vitát indítson a kölcsönös bizalmon alapuló, erősebb Schengen építéséről. Ez beépül majd a Bizottság által 2021 során bemutatni tervezett schengeni stratégiába, amikor is javaslatot tesz a schengeni határellenőrzési kódex felülvizsgálatára, az értékelési mechanizmus fejlesztésére, a schengeni kormányzás erősítésére, a rendőrségi együttműködés és információcsere erősítésére és a külső határok megerősítésére.

A tagállamoknak ugyanakkor sürgősen be kell fejezniük a külső határigazgatás elfogadott menetrend szerinti korszerűsítését a legkorszerűbb határigazgatási rendszer létrehozásának törekvéssel³⁴. Az elért haladás ellenére is több munkára van szükség. Miközben a

³³ A novemberi párizsi támadások elkövetői Szíriában vagy Irakban az Iszlám Állam tagjai voltak. [...] Az elmúlt évek jelentései szerint a külföldi terrorista harcosok többsége a saját eredeti irataival utazik. Hamis okmányok azonban egyértelműen előfordulnak, amint a novemberi párizsi támadások résztvevői esetében is történt (Europol, A terrorizmus Európai Unión belüli helyzetéről és alakulásáról szóló, 2016. évi jelentés).

³⁴ Az új informatikai architektúra és interoperabilitás kiépítése, az Európai Határ- és Parti Őrség 2.0 kiépítése, az utasbiztonsági ellenőrzésről szóló javaslat gyors elfogadása.

tagállamok bizonyos feltételek mellett alkalmazhatnak eltéréseket, fontos, hogy gyorsan teljesítsék a külső határokon **az összes utazó vonatkozó adatbázisokkal való rendszeres összevetésének** célkitűzését. 2021 közepén a Bizottság – a tagállamokkal együttműködésben – **iránymutatást** dolgoz ki annak érdekében, hogy bármilyen eltérés csak korlátozott mértékben valósuljon meg és megfeleljen a legszigorúbb biztonsági előírásoknak.

A módszeres ellenőrzések eredményessége az **uniós információs rendszerek minőségétől és interoperabilitásától**³⁵ függ. Az új és továbbfejlesztett nagyszabású uniós információs rendszerek³⁶ javítják a biztonságot, valamint eredményesebbé és hatékonyabbá teszik a külső határok ellenőrzését. Az interoperabilitásnak köszönhetően azonnal hozzáférhetők a szükséges információk azoknak a rendőröknek és határőröknek, akiknek ismerniük szükséges őket. Alapvető fontosságú a **határregisztrációs rendszer (EES)**³⁷, amely a harmadik országokból érkező utazók automatikus nyilvántartásba vételi rendszere. Ez segíteni fog a tagállamok területére lépő összes harmadik országbeli állampolgár azonosításában és a személyazonossággal való visszaélés felderítésében.

Ugyanennyire fontos a vízummentes utazók utazás előtti engedélyezési rendszere, az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS)³⁸ is. A külön **ETIAS-figyelőlista** lehetővé teszi a terrorista tevékenységgel gyanúsított vagy ahhoz köthető személyekről szóló információk jobb felhasználását, és a tagállamok figyelembe vehetik ezen információkat az utazási engedélyek kiadásakor. Emellett a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szemben hozott ítéletekre vonatkozó információval rendelkező tagállamok azonosítására szolgáló jövőbeli központosított rendszer (**ECRIS-TCN**)³⁹ lehetővé teszi annak ellenőrzését, hogy adott harmadik országbeli állampolgár vagy egyszerre egy uniós tagállam és harmadik ország kettős állampolgárával szemben született-e korábban súlyos bűncselekmény miatti elítélés az Európai Unióban, és melyik tagállamban. Az EES, ETIAS és az ECRIS-TCN közötti interoperabilitás rendszerezettebb információkat nyújt a bűnüldöző szervek tagjai, a határőrök és a migrációs tisztviselők számára és hozzájárul a személyazonossággal való visszaélés elleni küzdelemhez. A tagállamoknak tehát gyorsan és teljes körűen ki kell építeniük ezen rendszereket és lehetővé kell tenniük interoperabilitásukat.

A 2018 decemberében hatályba lépett három új, a **Schengeni Információs Rendszerről (SIS)** szóló rendelet⁴⁰ több intézkedést vezetett be – többek között a terrorizmussal gyanúsított személyekkel kapcsolatos – információcsere javítása érdekében. Fontos, hogy a tagállamok a lehető leghamarabb kiépítsék az **új SIS-funkciókat**. Különösen fontos, hogy a tagállamok sürgősen kiterjesszék az **ujjlenyomat-kereső funkciót** a SIS automatikus ujjnyomat-azonosító rendszerben (AFIS) a tisztviselőikre – különösen a külső határon dolgozókra.

Szintén fontos, hogy **harmadik országok külföldi terrorista harcosokról szóló**

³⁵ <https://www.eulisa.europa.eu/Activities/Interoperability>. Az európai interoperabilitási keretnek megfelelően: https://ec.europa.eu/isa2/eif_en; Lásd: COM(2017)134 final.

³⁶ A Schengeni Információs Rendszer, a határregisztrációs rendszer, a Vízuminformációs Rendszer, az Eurodac, az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer (részben harmadik országbeli állampolgárokkal és hontalan személyekkel kapcsolatos).

³⁷ Létrehozta az (EU) 2017/2226 rendelet, HL L 327., 2017.12.9., 20. o.

³⁸ Létrehozta az (EU) 2018/1240 rendelet, HL L 236., 2018.9.19., 1. o.

³⁹ Létrehozta az (EU) 2019/816 rendelet, HL L 135., 2019.5.22., 1. o.

⁴⁰ (EU) 2018/1860 rendelet, (EU) 2018/1861 rendelet és (EU) 2018/1862 rendelet.

információi (ha megbízható harmadik országból származnak) is bekerüljenek a SIS-be. A Bizottság e közleménnyel együtt ismerteti az Europol megerősített megbízatását és a Schengeni Információs Rendszer létrehozásáról, működéséről és használatáról szóló rendelet módosítását, amely lehetővé tenné az Europol számára, hogy a tagállamokkal egyeztetve külön riasztásokat hozzon létre a SIS-ben. A tagállamok által egyeztetett, harmadik országoktól származó függőben lévő és jövőbeli adatok kezelésének önkéntes eljárását sürgősen életbe kell léptetni. A tagállamokat ezzel párhuzamosan ösztönözni kell arra, hogy az első határellenőrzési ponton történő ellenőrzéskor tegyék hozzáférhetővé az Interpol terrorizmussal gyanúsított személyekkel kapcsolatos körözési felhívásait.

Ezen túlmenően az új szabályok szerint a tagállamoknak (a kiutasítás elrendeléséről szóló határozat⁴¹ részeként kiadott legfeljebb 5 évig érvényes **beutazási tilalom** mellett) **riasztást is rögzíteniük kell a SIS-ben** (2022-től) a kiutasítás elrendeléséről szóló határozat hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárok és a beutazási és tartózkodási tilalom vonatkozásában. A SIS-hez hozzáférő összes hatóság számára ez láthatóvá tenné a kiutasítás elrendeléséről szóló határozatokat és a beutazási és tartózkodási tilalmakat. A tagállamoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy ezek a riasztások tartalmazzanak arra vonatkozó információkat is, hogy az adott harmadik országbeli állampolgár komoly biztonsági veszélyt jelent-e, és hogy az adott személy részt vett-e terrorizmussal összefüggő tevékenységekben.

Az **előzetes utasinformációk (API)** és az **utasnyilvántartási adatállomány (PNR)** adatainak kezelése létfontosságú a terrorizmus és egyéb súlyos bűncselekmények meghatározásában, megelőzésében, felderítésében és akadályozásában. Az API-adatok – többek között a terrorizmus elleni küzdelem céljára történő – felhasználásának észszerűsítése érdekében a Bizottság 2021 során javaslatot tesz **az API-irányelv felülvizsgálatára**, és mérlegelni fogja az ezen adatoknak a súlyos bűncselekményekkel szembeni küzdelem céljából történő felhasználásának szabályozását, javítani fogja az API-adatok felhasználásának eredményességét és a többi rendszerrel, például a határregisztrációs rendszerrel, az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszerrel és a PNR-rendszerrel való összhangját.

A **PNR-adatok használata és elemzése** a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelem alapvető fontosságú eszköze az Európai Unióban és a világon egyaránt. A megőrzött PNR-adatok elemzése lehetővé teszi a korábban ismeretlen fenyegetések meghatározását, és bűnügyi hírszerzési nyomokat szolgáltat a bűnüldözési hatóságok számára, hogy felderíthessék a gyanús utazási szokásokat és azonosíthassák a terroristák és bűnözők társait. A Bizottság sürgeti azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy gyűjtsenek PNR-adatokat az Európai Unión belüli járatokról is. A Bizottság – a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) által elfogadott új PNR-erőírások keretében, a Bíróság által egyértelművé tett uniós jogszabályi előírásoknak teljesen megfelelően – továbbra is részt vesz a PNR-adatok továbbítását elősegítő folyamatban. Továbbra is kulcsfontosságú a jelenlegi PNR-keret teljes körű végrehajtása, valamint az USA-val, Ausztráliával és egyéb harmadik országokkal folyó kétoldalú együttműködés. Ugyanakkor 2010 óta, amikor a Bizottság utoljára aktualizálta a külső PNR-politikáját, globális trendek és

⁴¹ A 2008/115/EK irányelv. A beutazási tilalom időbeli hatálya 5 évnél hosszabb is lehet, ha az érintett harmadik országbeli állampolgár súlyos veszélyt jelent a közrendre, a közbiztonságra vagy a nemzetbiztonságra. A tagállamok ezenfelül továbbra is szabadon elfogadhatnak a belépést és tartózkodást tiltó intézkedéseket harmadik országban tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokkal szemben.

új helyzetek⁴² alakultak ki, amelyek az **Európai Unió PNR-átadására vonatkozó külső stratégiájának jövő évi felülvizsgálatában** is meg fognak jelenni.

A légi közlekedés terrorizmus általi fenyegetettségére tekintettel folytatódniuk kell a légiközlekedési biztonság javítására irányuló erőfeszítéseknek. A Bizottság meg fogja vizsgálni hatósági védelmi kísérők (légi marsallok) légijáratokra történő telepítésére vonatkozó európai jogi keret létrehozásának és végrehajtásának lehetőségét.

A terroristák megfosztása a támadáshoz szükséges eszközöktől

Hogy bezárjon egy meglévő kiskaput, a Bizottság a tűzfegyverekről szóló irányelven alapuló **végrehajtási rendeletet** fogad el, amely létrehozza a tagállamok között a fegyvertartási engedély megadásának elutasításával kapcsolatos **információcsere rendszerét**. Ez a rendszer gondoskodik arról, hogy az a személy, aki biztonsági okokból nem kapott tűzfegyvert az egyik tagállamban, ne nyújthasson be hasonló kérelmet másik tagállamban. Ezt a munkát a **tűzfegyverek tiltott kereskedelmére vonatkozó uniós cselekvési terv**⁴³ egészíti ki. A tűzfegyverekkel foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontok elengedhetetlenek ahhoz, hogy hatáskörökön túlmutató együttműködéssel és az információk és bűnüldözési operatív információk határon átnyúló⁴⁴ cseréjével igazi tudás alakulhasson ki a tűzfegyverekkel összefüggő fenyegetésről. A Bűnügyi Fenyegetettség Elleni Európai Multidiszciplináris Platform (EMPACT) „tűzfegyverek” prioritásának keretében a Bizottság 2021 során kiadja a kapcsolattartó pontok létrehozását a fejlett tagállamok esetében mutató eredménytáblát.

A **házi készítésű robbanóanyagok** jelentette fenyegetés szintje továbbra is magas, amint azt az Unió-szerte végrehajtott több támadás is példázza⁴⁵. Az EU a világ legelőreemutatóbb jogszabályait dolgozta ki a **robbanóanyag-prekurzorokhoz**⁴⁶ való hozzáférés korlátozására és az olyan gyanús ügyletek felderítésére, amelyek eredményeként a terroristák házilag készítik el a robbanóanyagokat. A tagállamoknak ezért feltétlenül teljes mértékben végre kell hajtaniuk és be kell tartatniuk a 2021. február 1-jén hatályba lépő új szabályokat. Ez magában foglalja azt is, hogy robbanóanyag-prekurzorok vásárlásával ne lehessen megkerülni az ellenőrzéseket.

A **vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris (CBRN) anyagok** jelentette kockázat továbbra is aggályos⁴⁷. 2017 során terroristák – az Iszlám Állam utasításait követve – bombarobbantást készítettek elő egy ausztrál repülőn és vegyi fegyvert terveztek létrehozni⁴⁸. 2018-ban egy

⁴² Pl. a PNR-irányelv és az Európai Unió adatvédelmi eszközeinek a megléte.

⁴³ COM(2020) 608 final.

⁴⁴ A „határon átnyúló” azt jelenti, hogy „bármilyen határon átnyúló”, de közben olyan konkrét jelentése is van, hogy „közös belső vagy külső határ mindkét oldalán lévő régiókat konkrétan érintő kérdések”.

⁴⁵ Ilyen pusztító támadás volt például az oslói (2011), a párizsi (2015), a brüsszeli (2016), és a manchesteri (2017) támadás. Egy házilag készített robbanóanyaggal elkövetett támadás Lyonban 2019-ben 13 embert sebesített meg.

⁴⁶ Olyan vegyi anyagok, amelyekkel házilag készített robbanóanyagok gyártása céljából vissza lehet élni. Ezeket a 2021. február 1-jétől hatályos, a robbanóanyag-prekurzorok forgalmazásáról és felhasználásáról szóló (EU) 2019/1148 rendelet szabályozza.

⁴⁷ Az Europol jelentése szerint 2019 során a terroristák online fórumain és a közösségi médiában továbbra is megjelent a CBRN-anyagokat használó terrortámadások végrehajtására irányuló szándék. A lehetséges működés megvitatására és a tudás különféle szerek előállításáról és terjesztéséről szóló receptúrákat tartalmazó kézikönyveken, használati utasításokon, posztereken és infografikákon keresztüli megosztására zárt online fórumokon került sor (Europol, A terrorizmus Európai Unión belüli helyzetéről és alakulásáról szóló, 2020. évi jelentés).

⁴⁸ <https://www.bbc.com/news/world-australia-49764450>

terrorista megpróbálta létrehozni a nagyon mérgező ricinmérget Németországban⁴⁹. A CBRN-támadás által okozható potenciális kár extrém nagy. A Bizottság különösen kiemelten foglalkozik a **vegyi anyagok** jelentette fenyegetéssel. A robbanóanyag-prekurzorokhoz való hozzáférés szabályozásában alkalmazott megközelítés mintájára a Bizottság tanulmányozza bizonyos veszélyes vegyszerekhez való hozzáférés korlátozhatóságát, amivel várhatóan 2021 során végez majd. 2020 során a Bizottság különféle eszközöket⁵⁰ bocsátott a tagállamok rendelkezésére, hogy segítségükkel erősíthessék a **biológiai biztonságot**, továbbá meg is vizsgálja, uniós szinten hogyan javítható a biológiai fenyegetésekkel szembeni együttműködés. 2021 elejétől a Bizottság 18 ország részvételével zajló együttes fellépést is támogat a biológiai és vegyi terrortámadásokra való egészségügyi felkészültség és reakálás, valamint az ágazatokon (egészségügy, biztonság és polgári védelem) átnyúló együttműködés erősítése érdekében.

A jelenlegi terrorizmus elleni korlátozó intézkedéseket (szankciókat) a természetes személyek utazási tilalma és a vagyoni eszközök befagyasztása, valamint pénzeszközök és gazdasági erőforrások természetes és jogi személyek számára történő rendelkezésre bocsátásának tilalma alkotja. Az Európai Unió az ENSZ szintjén elfogadott terrorizmus elleni szankciókat hajt végre, valamint saját szankciókat is elfogadott a terrorizmus elleni küzdelem támogatása érdekében⁵¹. A terrorizmus elleni szankciók önmagukban is hathatós megelőzési intézkedés a terroristák erőforrásainak és mobilitásának ellehetetlenítésére. Az Európai Unió számára rendelkezésre álló szankciórendszereket tehát a legteljesebb mértékben fel kell használni – többek között megalapozott végrehajtással.

⁴⁹ <https://www.dw.com/en/cologne-ricin-plot-bigger-than-initially-suspected/a-44319328>

⁵⁰ Például a biológiai biztonsági erőforrások eszköztára, amelynek létrehozását a Bizottság finanszírozta. A tagállamok számára 2020. október 19-én vált hozzáférhetővé a CBRN tanácsadó csoport ülésén.

⁵¹ 2001/931/KKBP közös álláspont és a 2580/2001/EK tanácsi rendelet; (KKBP) 2016/1693 tanácsi határozat és a 881/2002/EK tanácsi rendelet és az (EU) 2016/1686 tanácsi rendelet.

FŐ INTÉZKEDÉSEK:

A Bizottság:

- 2021 során javaslatot tesz a schengeni stratégiára;
- a radikalizálódás megelőzése és elhárítása, valamint a nyilvános terek sebezhetőségének csökkentése érdekében javaslatot tesz egy városi biztonságra és rezilienciára vonatkozó uniós vállalásra;
- a tagállamokkal szoros együttműködésben segít fokozni a vallásgyakorlási helyek fizikai védelmét;
- javaslatot tesz a kritikus infrastruktúra rezilienciájának erősítését célzó intézkedésekre;
- javaslatot tesz az előzetes utasinformációs irányelv felülvizsgálatára;
- létrehozza az elutasított fegyvertartási engedély iránti kérelmek információcsere-rendszerét;
- nyomon követi a tagállamokkal a vonatkozó jogszabályok végrehajtását és adott esetben további lépéseket tesz a kötelezettségszegési eljárásokban.

A Bizottság sürgeti a tagállamokat, hogy:

- gyorsan kezeljék a vonatkozó jogszabályok végrehajtásának hiányosságait és elégtelenségeit;
- a külső határokon biztosítsák az összes utazó vonatkozó adatbázisok alapján történő ellenőrzését;
- bocsássanak ki riasztást a SIS-ben a gyanús külföldi terrorista harcosokról;
- sürgősen terjesszék ki az ujjlenyomat-kereső funkciót a SIS automatikus ujjlenyomat-azonosító rendszerében;
- gyorsan hajtsák végre az EES, ETIAS és ECRIS-TCN rendszereket és gondoskodjanak interoperabilitásukról;
- erősítsék a vegyi és biológiai biztonságot.

4. REAGÁLÁS

A terrortámadás után sürgős fellépéssel kell minimalizálni a hatást és lehetővé tenni a nyomozást és az elkövetők büntetőeljárás alá vonását. Ezt egyetlen tagállam sem intézheti egyedül. Együttműködésre európai szinten és nemzetközileg egyaránt szükség van.

Operatív támogatás: az Europol megerősítése

Az Europol és a Terrorizmus Elleni Küzdelem Európai Központja (ECTC) kulcsfontosságúak az Európai Unió terrorizmus elleni fellépésében és operatív támogatásuk ötszörösére nőtt az elmúlt években (a 2016-ban támogatott 127 operatív ügyből 2019-re 632 ügy lett). Az ECTC részt vesz az Európai Unióban jelenleg folyó összes nagyobb terrorizmus elleni nyomozásban. Az **Europol megbízatásának erősítésére** irányuló jogalkotási kezdeményezés részeként képessé kell tennünk az Europolt arra, hogy

eredményesen működhessen együtt a magánfelekkel. A terroristák a vállalatok határon átnyúló szolgáltatásaival visszaélve toboroznak követőket, tervek meg és hajtják végre a támadásokat és terjesztik a további támadásokra uszító propagandát. Több vállalat is szeretne adatokat megosztani, de esetenként nem tudják, kivel, mivel nem egyértelmű, melyik tagállamnak van joghatósága a konkrét büntetőeljárást lefolytatni. Az Europol a legalkalmasabb arra, hogy ezt a hiányosságot megszüntesse és az első kapcsolatfelvételi pont legyen a vonatkozó bizonyítékok azonosítására és az érintett tagállam hatóságai számára történő továbbításra.

Az Europolnak képesnek kell lennie arra, hogy **nagy és összetett adatkészletek** („big data”) **elemzésével** támogassa a nemzeti terrorizmusellenes nyomozásokat. Ez az Europol és a „*Fraternité*” munkacsoport közötti sikeres együttműködésén alapul, amely a francia és belga hatóságoknak nyújtott támogatást a 2015. novemberi párizsi és a 2016. márciusi brüsszeli támadásokkal összefüggő nyomozásban.⁵² Az Europol **kutatás és innováció** terén játszott szerepének erősítése segít a nemzeti hatóságoknak a terrorizmusveszély elleni korszerű technológiák használatában. A terroristák elfedik személyazonosságukat, elrejtik kommunikációjuk tartalmát és titokban, az új technológiákat kihasználva továbbítanak tiltott árukat és erőforrásokat. Fokoznunk kell tehát az Europol visszafejtésben nyújtott operatív támogatását – az uniós jog teljes mértékű tiszteletben tartása mellett.

Bűnüldözési együttműködés

A határon átnyúló együttműködés erősítése érdekében a Bizottság **uniós „rendőrségi együttműködési kódexet”** javasol 2021 végén. Ez következetes, korszerű és egységes uniós jogi szabályozássá egyszerűsíti majd az operatív bűnüldözési együttműködés különböző uniós eszközeit, ami szintén elősegíti a terrorizmus elleni küzdelem terén folytatott határon átnyúló együttműködést. Ez a javaslat szintén számba veszi a Tanács meglévő iránymutatásait és a tagállamok között hatályban lévő legfejlettebb bilaterális és multilaterális megállapodásokat⁵³.

A Bizottság továbbra is támogatni fogja a különféle **bűnüldözési hálózatok** tevékenységét. Ilyen tevékenységek például a közös képzések és gyakorlatok, a határon átnyúló kommunikáció és műveletek csatornáinak és képességeinek kialakítása, valamint az események során mozgósítható erőforrások összevonásának javítása. A Bizottság továbbra is támogatni és biztosítani fogja az Európai Unió tagállamai **különleges intervenciók egységei Atlasz-hálózatának** fenntarthatóságát, amelynek célja a rendőrségi reagálás javítása határon átnyúló terrorizmus elleni műveletek esetén.

Az **Interreg határokon átnyúló együttműködési programokban** az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) támogatta a rendőrség és más biztonsági szolgálatok együttműködését a belső határtérségekben. Bár folytatódni fog az ilyen támogatás, a 2021–2027-es programozási időszak alatt az ERFA olyan fellépésekhez is hozzájárulhat a határigazgatás és a migrációkezelés terén, mint a harmadik országok polgárainak (többek között a nemzetközi védelemben részesülő személyek) gazdasági és társadalmi beilleszkedése.

⁵² A „*Fraternité*” munkacsoport 19 terabájtnyi információt elemezett, hogy a kommunikáció, a pénzügyi, internetes és forenzikus nyilvántartások elemzésével vizsgálja tovább a terroristák nemzetközi kapcsolatait. Az Europol nagy mennyiségű és összetett adatokra kiterjedő feldolgozása 799 hírszerzési bizonyítékot eredményezett.

⁵³ A javaslatot kísérni fogja egy hatástanulmány és a tagállamok, a schengeni társult országok és érintett uniós szervek egyeztetése.

A Bizottság ösztönözni fogja az **uniós polgári védelmi mechanizmus** keretében telepített és az első reagálást ellátó többi fontos szereplővel folytatott, több ágazatra kiterjedő együttműködést, amely fontos szerepet játszik a nemzeti kapacitásokat meghaladó nagyobb eseményekre való reagálásban, pl. terrortámadások vagy vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris balesetek esetén.

Az információcsere erősítése

A terroristák és egyéb bűncselekmények megelőzése, nyomozása és büntetőeljárásának lefolytatása érdekében a bűnüldözési hatóságoknak a megfelelő időben kell hozzáférniük a lényeges információkhoz. A hatályos **prümi határozatok**⁵⁴ segítettek abban, hogy a tagállamok ujjenyomatokat, DNS- és bizonyos gépjármű-nyilvántartási adatokat cserélhessenek egymással. A technikai, forenzikus, operatív és adatvédelmi fejleményekre tekintettel azonban aktualizálni kell a prümi határozatokat, amelyeket ki is lehetne terjeszteni, hogy jobban támogassák a tagállamokat a bűnügyekben és a terroristák esetében folytatott nyomozásban. A Bizottság 2021 során javaslatot tesz a prümi határozatok felülvizsgálatára, aminek célja annak felmérése, mennyire igazíthatók hozzá a bűnüldözési hatóságok jelenlegi és jövőbeli operatív igényeihez, valamint a határozatok hozzáigazítása az Európai Unió adatvédelmi jogi keretéhez.

A **bel- és igazságügyi ügynökségeknek** (pl. Europol, Eurojust és Frontex) a terrorizmus elleni küzdelem érdekében erősíteniük kell koordinációjukat. Tekintettel az ebben a körben fennálló felelősségükre, a tagállamokkal közösen kell azonosítani a kapcsoló elveket és végrehajtani a megoldásokat az uniós szintű hatékony megközelítés érdekében. A Bizottság konkrét javaslatokat tesz ebben a körben, különösen a terrorizmus elleni ügyekben történő információcsere hatékony mechanizmusának megteremtésére, amelynek digitális együttműködési platformot kell tartalmaznia a közös nyomozócsoportok számára, és fel kell gyorsítania az Europol és az Eurojust közötti, az adataik közötti kapcsolatok felderítésére szolgáló „igen-nem” rendszer bevezetését. Az Europol megerősített megbízatásának részeként a Bizottság azt is javasolja, hogy jöjjön létre „igen-nem” rendszer az Europol és az Európai Ügyészség (EPPO) között. Emellett célkitűzés marad az Európai Ügyészség megbízatásának a határon átnyúló terrorista bűncselekményekre való kiterjesztése.

A közelmúltbeli támadássorozat rámutatott a **terroristának vagy erőszakosan szélsőségesnek tekintett személyek** jelentette veszély megbízható elemzésének fontosságára. A Bizottság támogatja a Tanács által nemrégiben kijelölt munkát⁵⁵. Erről az idevágó témáról rendszeresebb stratégiai vitára, a nemzeti koncepciók jobb kölcsönös megértésére és ismeretére, valamint – a lényeges információknak az **EU információs rendszereiben** történő rögzítésekor – az **információcsere elősegítésére** van szükség. A rendszeres stratégiai eszmecsere keretében egyeztetni kell a kockázatértékeléseket és egyéb gyakorlati eszközöket, valamint értékelésüket.

Noha az Európai Unió tagállamai közötti fokozott információcsere feltétlenül szükséges, ez mégsem mindig elégedendő a globális fenyegetések eredményes kezeléséhez. A

⁵⁴ A különösen a terrorizmus és a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelemre irányuló, határokon átnyúló együttműködés megerősítéséről szóló 2008/615/IB tanácsi határozat és a 2008/615/IB határozat végrehajtásáról szóló 2008/616/IB tanácsi határozat.

⁵⁵ A Bel- és Igazságügyi Tanács által december 4-én elfogadott, belső biztonságról szóló tanácsi következtetések vonatkozó részében, valamint a terrorizmus munkacsoport által elfogadott és a COSI által támogatott, november 19-i részleges következtetéseiben.

fenyegetésekre való eredményes reagálásnak ezért fontos eleme a nemzetközi együttműködés. A kulcsfontosságú partnerekkel kötött bilaterális megállapodásoknak fontos szerepe van az információcserében, valamint az Európai Unión kívüli országokból származó bizonyítékok és nyomozati bizonyítékok biztosításában. Az **Interpolnak**, a nemzetközi bűnügyi rendőrség szervezetének, fontos szerepe van ebben a tekintetben. Az Európai Unió és az Interpol között régóta fennálló együttműködés ellenére is vannak területek, ahol ki kell alakítani vagy meg kell erősíteni az együttműködést. Az Interpol a terrorizmus elleni küzdelem kulcsfontosságú partnere, például a külföldi terrorista harcosokat illető tapasztalata miatt. Ez magában foglalja például a harcászati információk gyűjtése és az észrevétlenül maradt határátlépések megelőzése terén végzett munkájukat is. Az Európai Unió számos szervénél merül fel operatív igényként, hogy a feladatok ellátása érdekében legyen hozzáférés az Interpol adatbázisaihoz. Annak érdekében, hogy ezt a hozzáférést az uniós jogszabályok követelményeinek megfelelően tegye lehetővé, a Bizottság előkészíti a megfelelő eszközöket **az EU és az Interpol közötti együttműködési megállapodás letárgyalásához**.

A nyomozás és a büntetőeljárás alá vonás támogatása

A **pénzügyi hírszerző egységek** elengedhetetlenek a terrorizmusfinanszírozás felderítésében, mivel pénzügyi és nem pénzügyi intézmények széles körétől kapnak gyanús ügyletekről szóló bejelentéseket, amelyeket egyéb lényeges információkkal együtt elemeznek még azelőtt, hogy elemzésük eredményeit megküldnék a bűnüldözési hatóságoknak vagy ügyészeknek. A Bizottság megfontolja, hogyan fejleszthetné az elemzőkapacitást a **pénzügyi hírszerző egységek uniós koordinációs és támogatási mechanizmusának**⁵⁶ kialakításával.

Döntő fontosságú a pénz útját követő és a korábban ismeretlen bűntársakat azonosító **pénzügyi nyomozás**. Új struktúrákra van szükség a pénzügyi nyomozók támogatása, a határon átnyúló munkájuk elősegítése és a terrorista ügyekben folyó pénzügyi nyomozás eredményességének erősítése érdekében. A Bizottság javasolja a **terrorizmus elleni pénzügyi nyomozói hálózat** létrehozását. A nemzeti pénzügyi hírszerző egységek munkáját tekintve ez a hálózat támogatná a nyomozási technikák és a pénzügyi nyomozással kapcsolatos tapasztalatok megosztását. Magában foglalná az Europol és annak Pénzügyi és Gazdasági Bűnözés Elleni Európai Központját, együttműködné a vagyonvisszaszerzési hivatalok hálózatával és – a trendek és felmerülő kockázatok megértésével – hozzájárulna a nyomozók elemzésének javításához, valamint erősítené kapacitásukat.

A terrorizmusfinanszírozással és a kiterjedtebb terroristahálózatokkal kapcsolatos nyomozás érdekében a nyomozóknak hozzá kell férniük a **bankszámla-információkhoz**. A Bizottság hangsúlyozta, hogy a pénzügyi hírszerző egységeknek és a bűnüldözésnek gyorsan és a határokon átnyúlva kell tudnia hozzáférni más tagállamokban lévő nemzeti bankszámla-információkhoz⁵⁷. Ez a központi bankszámla-nyilvántartások összekapcsolásával lenne elérhető, és a Bizottság megvalósíthatónak is tartja⁵⁸. Ez válaszolna is a Tanácsnak a Bizottsághoz címzett felhívására, miszerint vizsgálja meg a központosított nemzeti mechanizmusok összekapcsolása jogi keretének továbbfejlesztését⁵⁹. A Bizottság 2021 során ennek az összekapcsolásnak a megteremtésére és **összekapcsolt bankszámla-nyilvántartások** létrehozására vonatkozó jogszabályra szeretne javaslatot tenni. A Bizottság az alapvető jogokra is kiterjedő hatásvizsgálattól függően és az arányosság elvének teljes

⁵⁶ A 2020. május 7-i pénzügyi elleni küzdelemmel kapcsolatos cselekvési terv javaslata szerint, C(2020) 2800 final.

⁵⁷ A 2020. május 7-i pénzügyi elleni küzdelemmel kapcsolatos cselekvési terv, C(2020) 2800 final.

⁵⁸ COM(2019) 273 final.

⁵⁹ A pénzügyi nyomozás erősítéséről szóló, 2020. júniusi tanácsi következtetések, 8927/20 sz. tanácsi dokumentum.

tiszteletben tartása mellett fontolja meg, hogy hozzáférhetővé teszi-e ezen nyilvántartásokat a bűnüldözési hatóságok és vagyonvisszaszerzési hivatalok számára⁶⁰. Ez javítani fogja a határon átnyúló együttműködést. A Bizottság 2021-ben emellett ismét értékelni fogja a terrorizmus külföldi finanszírozásával kapcsolatos veszélyeket és gyenge pontokat, valamint – tekintettel az ezen a területen a közelmúltban történt fejleményekre – a pénzeszközök **nonprofit szervezeteken**⁶¹ keresztüli behajtását és átutalását.

A **terrorizmus finanszírozásának felderítését célzó program**⁶² (TFTP) során jelentős mennyiségű hírszerzési adat gyűlt össze, amelyek segítették a terrorcselekmények nyomozását és felderítését, valamint a mögöttük állók nyomon követését⁶³. A pénzügyi információk cseréjéről szóló EU–USA TFTP-megállapodás hatékony eszközt ad az USA és az EU bűnüldözési hatóságai kezébe a terrorizmus elleni küzdelem terén, biztosítékai pedig megteremtik az uniós polgárok magánéletének védelmét. A megállapodás legközelebbi közös felülvizsgálata 2021-ben lesz.

Manapság a bűnözés és a terrorizmus valamennyi formája ellen folyó **nyomozások** jelentős részében játszanak **titkosított információk** szerepet. A titkosítás nélkülözhetetlen a digitális világ, a digitális rendszerek és tranzakciók védelme számára. A kiberbiztonság és az alapvető jogok – többek között a véleménynyilvánítás szabadsága, a magánélet és az adatok – védelmének fontos eszköze. Az elkövetők számára ugyanakkor biztonságos csatornánaként használható, ahol elrejtethetik fellépésüket a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás elől. A Bizottság a tagállamokkal együttműködve azonosítja a **jogszerű hozzáférés lehetséges jogi, operatív és technikai megoldásait**, és olyan megközelítést mozdít elő, amely megőrzi a titkosítás hatékonyságát a magánélet védelme és a kommunikáció biztonsága terén, ugyanakkor hatékony választ ad a bűnözésre és a terrorizmusra.

Az Európai Unió minisztereinek 2020. november 13-i közös nyilatkozata⁶⁴ felismerte, hogy alapvető fontosságú a **digitális bizonyítékok rendelkezésre állása és hozzáférhetősége**. Szükség van az elektronikus bizonyítékok és nyomozati bizonyítékok kellő időben történő **határokon átnyúló hozzáféréseinek** egyértelmű és szilárd keretére, mivel az összes nyomozás 85%-ában van szükség digitális bizonyítékra. A Bizottság felhívja a társjogalkotókat, hogy **az e-bizonyítékokról szóló javaslatok sürgős elfogadásával** gondoskodjanak arról, hogy a hatóságok gyorsan és megbízható módon hozzáférhessenek az e-bizonyítékokhoz. Szintén fontos, hogy minden tagállam haladéktalanul létesítsen kapcsolatot az **elektronikus bizonyítékok digitális cseréjére szolgáló rendszerrel (eEDES)**. A Bizottság az igazságügyi együttműködési eljárások digitalizálásáról szóló jogalkotási javaslatban⁶⁵ kívánja meghatározni az eEDES jövőbeli hatókörét.

Az Európai Uniónak emellett szigorú szabályokra van szüksége a **nemzetközi parterekkel a digitális nyomozás terén folytatott együttműködéshez**. A számítástechnikai bűnözésről szóló egyezmény adja ennek az együttműködésnek a nemzetközi keretét. A Bizottság a maga részéről mindent megtesz a napjaink internetes bűnözésének kihívásait – többek között a

⁶⁰ Lásd még: COM(2020) 605 final.

⁶¹ A korábbi értékeléseket a Bizottság 2019. évi szupranacionális kockázateértékelése (COM(2019) 370 final) és a Bizottságnak a nemzeti szintű koordináció és a nonprofit szektor átláthatóságának fokozásával a terrorizmus finanszírozásának megakadályozásáról és leküzdéséről szóló közleménye (COM(2005) 620 végleges) tartalmazta.

⁶² HL L 195., 2010.7.27., 5. o.

⁶³ COM(2013) 843 final.

⁶⁴ <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2020/11/13/joint-statement-by-the-eu-home-affairs-ministers-on-the-recent-terrorist-attacks-in-europe/>

⁶⁵ Vö. a Bizottság 2021. évi munkaprogramja.

terrorizmust – új és megerősített, az alapvető jogok védelméhez szükséges biztosítékokkal ellátott együttműködési eszközökkel kezelő aktualizált keretről (második kiegészítő jegyzőkönyvről) szóló tárgyalások 2021 eleji lezárásáért. A Bizottság a lehető leggyorsabban folytatni fogja az elektronikus bizonyítékokhoz való határokon átnyúló hozzáférésről szóló EU–USA megállapodásról szóló tárgyalásokat, közben gondoskodik arról, hogy a tárgyalások eredménye összeegyeztethető legyen az elektronikus bizonyítékokról szóló uniós belső szabályokkal.

Ezen túlmenően a **büntetőeljárás alá vonás** szempontjából mindennél fontosabbak a **harctéren gyűjtött információk**, azaz a katonai erők által harctéri műveletek során vagy magánfelek által konfliktusövezetben feltárt és gyűjtött információk. A Bizottság a bevált gyakorlatok összeállításával⁶⁶, információcserével és adott esetben projektfinanszírozással továbbra is támogatni fogja a tagállamokat abban, hogy használják a harctéren szerzett információkat a visszatérő külföldi terrorista harcosok azonosítására, felderítésére és büntetőeljárás alá vonására. A Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat továbbra is különösen támogatni és erősíteni fogja az együttműködést az Amerikai Egyesült Államokkal és egyéb kulcsfontosságú harmadik államokkal, ami magában foglalja az információcserét és a harctéren szerzett információknak az európai biztonsági struktúrába és hálózatokba történő integrálását.

A digitális bizonyítékokhoz és nyomozati bizonyítékokhoz való hozzáférés megteremtése érdekében a tagállamok a nemzeti és közbiztonság védelmezése érdekében és a nyomozások során **adatmegőrzési keretekre** támaszkodnak. A Bíróság adatmegőrzéssel kapcsolatos közelmúltbeli ítéletei⁶⁷ egyrészt megerősítik, hogy az uniós jog kizárja az általános és válogatás nélküli adatmegőrzést, másrészt azonosítottak bizonyos helyzeteket, amelyekben – jogszabályban meghatározott egyértelmű és arányos kötelezettségek alapján, valamint szigorú anyagi jogi és eljárásjogi biztosítékok mellett – **megengedhető a megőrzés**⁶⁸. Legutóbbi közös nyilatkozatukban⁶⁹ az Európai Unió belügyminiszterei hangsúlyozták a bűnözés elleni küzdelem céljából történő adatmegőrzés terén való előrelépés fontosságát. A Bizottság felméri a terroristák és egyéb bűnözők – a Bíróság által értelmezett uniós jog tiszteletben tartása mellett – azonosításának és felkutatásának rendelkezésre álló lehetőségeit.

A tagállamok nyomozási és bizonyítékgyűjtési képességének erősítése a büntető igazságszolgáltatás terrorizmusra adott válaszában fontos szempontja. A Bizottság felméri a büntetőeljárás során mekkora igény van a bizonyítékok több országban történő felhasználására. Ezen túlmenően azonosítani kell a tagállamok terrorista ügyeiben folyó bírósági eljárások (nyomozás és büntetőeljárás alá vonás) közötti potenciális kapcsolatokat. Az Eurojust ebből a célból hozta létre a **terrorizmusellenes nyilvántartást** 2019-ben. A

⁶⁶ Az Eurojust harctéren gyűjtött bizonyítékokról szóló, 2020. évi memoranduma: <https://www.eurojust.europa.eu/battlefield-evidence-increasingly-used-prosecute-foreign-terrorist-fighters-eu>

⁶⁷ A C-623/17 *Privacy International* ügyben hozott ítélet, továbbá a C-511/18, C-512/18 és C-520/18 *Quadrature du Net* a.o. egyesített ügyekben hozott 2020. október 6-i ítélet.

⁶⁸ Ugyanott. Lehetővé teszik többek között a forgalmi és helymeghatározó adatok általános visszatartását a nemzetbiztonságra leselkedő valódi, jelenlévő és előre látható súlyos fenyegetések elleni védekezés érdekében, a forgalmi és helymeghatározó adatok – személyeken és földrajzi kritériumokon alapuló – célzott visszatartását a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem és a közbiztonságra leselkedő súlyos fenyegetések megelőzése érdekében, közlés forrásához rendelt IP-címek korlátozott időtartamig való általános visszatartását a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem érdekében, valamint az úgynevezett személyazonosságra vonatkozó adatok általános visszatartását a bűnözés elleni általános küzdelem érdekében.

⁶⁹ Az uniós belügyminiszterek együttes nyilatkozata a közelmúltban elkövetett európai terrortámadásokról: <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2020/11/13/joint-statement-by-the-eu-home-affairs-ministers-on-the-recent-terrorist-attacks-in-europe/>

nyilvántartásnak a terrorizmus elleni küzdelem terén folytatott határokon átnyúló bírósági eljárások koordinálásának proaktív eszközévé kell válnia, és az Eurojust számára megfelelő erőforrásokat kell juttatni. A Bizottság ennek érdekében 2021 során **a határokon átnyúló terrorista ügyekben folytatott bírósági eljárások információcseréjének és koordinációjának javítására irányuló jogalkotási javaslatot** fogad el, hogy biztonságossá és hatékonyra tegye ezt az információcserét és lehetővé tegye, hogy az Eurojust időben reagálhasson rá.

A terrorizmus áldozatainak megerősített támogatása

A terrorizmusra adott válasznak döntő fontosságú része az, hogy a terrorizmus áldozatai megkapják a szükséges támogatást, védelmet és elismerést. Az Európai Unió szilárd szabályokat fogadott el az **áldozatok** – többek között a terrorizmus áldozatai⁷⁰ – **jogainak** támogatására és védelmére vonatkozóan. A 2004. évi kárenyhítési irányelv⁷¹ előírja, hogy a tagállamoknak legyen nemzeti kárenyhítési rendszere, többek között a terrorizmus áldozatai számára.

2020 januárjában a Bizottság két éves kísérleti projektként létrehozta **a terrorizmus áldozataival foglalkozó uniós szakértői központot**⁷². A központ iránymutatásokkal, képzési tevékenységekkel, valamint szakértői platformként támogatja a tagállamokat és a sértetteket segítő nemzeti szervezeteket. Folytatásának szükségességéről 2021 végéig készül felmérés. A radikalizálódás megelőzésével foglalkozó jövőbeli uniós tudásközpontba történő lehetséges integrálás szintén vizsgálat tárgyát képezi majd. 2020 júniusában a Bizottság elfogadta az első, **áldozatok jogaira vonatkozó uniós stratégiát (2020–2025)**⁷³. A stratégia különös figyelmet szentel a legsérülékenyebb áldozatoknak, többek között a terrorizmus áldozatainak. A terrorizmus áldozataival foglalkozó együttműködés és koordináció javítása érdekében a tagállamoknak létre kell hozniuk **a terrorizmus áldozatait szolgáló nemzeti kapcsolattartó pontokat**⁷⁴. A stratégia keretében a Bizottság értékelné fogja az áldozatok jogairól szóló jelenlegi uniós szabályokat és szükség szerint jogszabály-módosításokat javasol 2022-ig. A Bizottság szintén megvizsgálja, hogyan lehetne javítani az áldozatok kártérítéshez való hozzáférésén, többek között a terrorizmusnak a határokon átnyúló helyzetekben érintett olyan áldozatai tekintetében, akiknek a terrortámadás helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban van a lakóhelye. A Bizottság évente, a Terrorizmus Áldozatainak Európai Emléknapján emlékezik meg az áldozatokról, hogy megmutassa társadalmunk egységét és rezilienciáját a terrorizmussal szemben.

⁷⁰ Ebbe a körbe tartozik a bűncselekmények áldozatainak jogairól szóló 2012/29/EU irányelv, amely jogokat állapít meg az összes bűncselekmény összes áldozata számára, és a terrorizmus elleni küzdelemről szóló (EU) 2017/541 irányelv, amely közvetlenebb választ ad a terrorizmus áldozatainak speciális igényeire.

⁷¹ A bűncselekmények áldozatainak kárenyhítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/80/EK tanácsi irányelv.

⁷² https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/criminal-justice/eu-centre-expertise-victims-terrorism_hu.

⁷³ COM(2020) 258 final.

⁷⁴ A terrorizmus áldozatairól szóló, 2018. június 4-i tanácsi következtetéseknek megfelelően (9719/18).

FŐ INTÉZKEDÉSEK

A Bizottság:

- javaslatot tesz a prümi határozatok felülvizsgálatára;
- a határokon átnyúló pénzügyi nyomozás javítása érdekében létrehozza a terrorizmus elleni küzdelemmel foglalkozó pénzügyi nyomozók hálózatát;
- támogatja a tagállamokat, hogy használják a harctéren szerzett információkat a visszatérő külföldi terrorista harcosok azonosítására, felderítésére és büntetőeljárás alá vonására;
- javaslatot tesz az Európai Unió és az Interpol közötti együttműködési megállapodás megtárgyalására vonatkozó megbízatásra;
- támogatja a terrorizmus áldozatait, többek között a terrorizmus áldozataival foglalkozó uniós szakértői központon keresztül.

A Bizottság sürgeti az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy:

- sürgősen fogadja el az e-bizonyítékról szóló javaslatokat, hogy a hatóságok gyorsan és megbízható módon férhessenek hozzá az e-bizonyítékokhoz;
- vizsgálja meg az Europol megbízatásának felülvizsgálatára vonatkozó javaslatot.

5. A NÉGY PILLÉR KÖZÖTTI NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS ERŐSÍTÉSE

A terrorizmusellenes partnerségek – többek között az Európai Unió szomszédos országaival folytatott szoros együttműködés – alapvetőek az Európai Unión belül biztonság javítása szempontjából. A Tanács felhívott az Európai Unió terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos külső aktivitásának erősítésére, összpontosítva a Nyugat-Balkánra, Észak-Afrikára és a Közel-Keletre, a Száhel-övezetre, Északkelet-Afrikára, Afrika szarvára, fokozódó terroristatevékenységgel érintett egyéb afrikai országokra és a fontosabb ázsiai régiókra. Ez az aktivitás segítheti a tagállamokat a terroristatevékenység kizárására irányuló munkájukban, valamint a terroristaszervezetek elleni küzdelem globális szintű munkáját is. Ebben a tekintetben továbbra is alapvető fontosságú az uniós képviselők terrorizmus elleni/biztonsági szakértői hálózatának az együttműködés elősegítésében és a kapacitásépítés előmozdításában nyújtott támogatása.

Továbbra is kulcsfontosságú a **nyugat-balkáni partnerekkel** a terrorizmus elleni küzdelem terén – többek között az érintett uniós ügynökségeken keresztül – folytatott együttműködés. Alapvető fontosságú a nyugat-balkáni partnerekre vonatkozó közös terrorizmus elleni fellépési terv⁷⁵ teljes körű végrehajtása, többek között a régióknak az uniós radikalizálódástudatossági hálózat tevékenységeibe való integrálása. A Bizottság továbbra is kiemelten foglalkozik a rendőrségi és igazságügyi együttműködéssel. Szintén kulcsfontosságú a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem, valamint az állampolgárok és az

⁷⁵ A nyugat-balkáni partnerekre vonatkozó közös terrorizmus elleni fellépési terv, 2018.10.5., https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/news/docs/20181005_joint-action-plan-counter-terrorism-western-balkans.pdf

infrastruktúra védelme⁷⁶. A következő években fokozódni fog a nyugat-balkáni partnerekkel a tűzfegyverek terén folytatott együttműködés, és fokozottabban részt fognak venni a Bűnügyi Fenyyegetettség Elleni Európai Multidiszciplináris Platform (EMPACT) tűzfegyverekkel kapcsolatos prioritásában. A Bizottság folytatja a nyugat-balkáni partnerek, Ukrajna és Moldova pénzügyi támogatását a tűzfegyverek tiltott kereskedelmére vonatkozó uniós cselekvési terv végrehajtásában.

Tovább kell erősíteni a **déli szomszédság** kiemelt országaival folytatott együttműködést a terrorizmus (többek között a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás) megelőzésére és az ellene folytatott küzdelemre irányuló intézkedések erősítése, valamint a nyilvános terek védelme és a jogállamiság erősítése érdekében. Földrajzi közelségüket és a közös biztonsági fenyegetéseket tekintve az Európai Unió számára a dél-mediterrán országok is prioritást jelentenek a rendőrségi együttműködés kialakítása szempontjából. A Bizottságnak felhatalmazása van arra, hogy a terrorizmus és a súlyos szervezett bűnözés keretében a személyes adatoknak az Európával történő cseréjéről szóló nemzetközi megállapodásokról tárgyaljon Algériával, Egyiptommal, Izraellel, Jordániával, Tunéziával, Marokkóval és Libanonnal. A Bizottság emellett jelenleg is a Tanács felhatalmazását kéri, hogy a terrorizmusra való eredményes reagálás érdekében tárgyalásokat kezdjen tíz⁷⁷ harmadik országgal az Eurojust és ezen tíz harmadik ország közötti együttműködésről. A Bizottság fokozza továbbá Afrika szubszaharai térségének és Ázsiának a kulcsfontosságú országaival folytatott együttműködést a stratégia fontos területein.

Az Európai Uniónak különösen fokoznia kellene a terrorizmussal összefüggő kérdésekben az ENSZ Terrorizmusellenes Hivatalával (UNOCT) és az ENSZ egyéb érintett szerveivel, valamint az Európa Tanács Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetével és egyéb szervezetekkel folytatott aktivitását.

A Bizottság és az EKSZ szintén fokozza aktivitását az olyan **nemzetközi szervezetekkel**, mint a NATO, az Interpol, a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF), valamint a terrorizmus elleni küzdelem világfóruma, valamint az olyan kulcsfontosságú stratégiai partnerekkel, mint az Amerikai Egyesült Államok, Kanada és Új-Zéland, továbbá a Dáís elleni nemzetközi koalíció – a tapasztalatok megosztása, a szorosabb együttműködés támogatása (többek között az internet és a közösségi média szereplével kapcsolatos eszmecserék), valamint a megelőzéssel összefüggő kutatási képességek erősítése érdekében. Világszinten az Európai Unió továbbra is erősíti a civil társadalmat, a helyi és közösségi szereplőket a sebezhető egyének kezelésére és a rugalmas társadalmak támogatására irányuló válaszok kidolgozásában.

Az Európai Uniónak a külső biztonság közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) és a közös biztonság- és védelempolitika (KBVP) keretei közötti megközelítése továbbra is elengedhetetlen eleme az Európai Uniónak a stabilitás erősítése és az európai biztonsági érdekek védelme érdekében a terrorizmus és az erőszakos szélsőségeség elleni küzdelem terén tett erőfeszítéseinek. Az Unió – EKSZ által támogatott – külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a terrorizmus elleni küzdelemről folytatott magas szintű párbeszéd, az uniós képviseltek terrorizmus elleni/biztonsági szakértői hálózatának, adott esetben a KBVP-

⁷⁶ [A hiteles bővítési perspektíva a Nyugat-Balkánra vonatkozóan és fokozott uniós szerepvállalás a Nyugat-Balkánnal című közlemény COM\(2018\) 65 final, 10. o.; <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2020/10/23/joint-press-statement-eu-western-balkans-ministerial-forum-on-justice-and-home-affairs/> és \[https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/news/docs/20181005_joint-action-plan-counter-terrorism-western-balkans.pdf\]\(https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/news/docs/20181005_joint-action-plan-counter-terrorism-western-balkans.pdf\)](https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2020/10/23/joint-press-statement-eu-western-balkans-ministerial-forum-on-justice-and-home-affairs/)

⁷⁷ Algéria, Örményország, Bosznia-Hercegovina, Egyiptom, Izrael, Jordánia, Libanon, Marokkó, Tunézia és Törökország.

missziók és műveletek és a rendelkezésére álló egyéb külső eszközök teljes körű kiaknázásával továbbra is fontos szerepe van a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel folytatott stratégiai és operatív együttműködés fokozásában.

FŐ INTÉZKEDÉSEK:

A Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője, a Bizottság alelnöke:

- fokozza a nyugat-balkáni partnerekkel a tűzfegyverek terén folytatott együttműködést;
- a személyes adatoknak az Europollal való cseréje érdekében nemzetközi megállapodásokról tárgyal a déli szomszédság országaival;
- erősíti a nemzetközi szervezetekkel folytatott aktivitást;
- fokozza a stratégiai és operatív együttműködést az olyan egyéb régiókkal, mint a Száhel-övezet, Afrika szarva, az egyéb afrikai országok és a kulcsfontosságú ázsiai régiók.

A Bizottság sürgeti az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy:

- adjon felhatalmazást a déli szomszédság országaival folytatandó tárgyalások megnyitására az Eurojusttal való együttműködés lehetővé tétele érdekében.

KÖVETKEZTETÉSEK

A terrorizmus jelentette fenyegetés valós, veszélyes és – sajnos – maradandó. Ezért megújult és tartós elkötelezettségre van szükség a fenyegetés elleni küzdelemre irányuló együttműködés iránt. Egységesen kell fellépni a terrorizmus ellen, amelynek célja a megosztás. Az EU jelen terrorizmusellenes stratégiája meghatározza az előremutató utat.

Ennek a munkának a teljesítése és koordinálása érdekében a Bizottság kinevez **egy terrorizmus elleni küzdelemért felelős koordinátort**, aki a Bizottságon belül koordinálja az uniós szakpolitika és finanszírozás különféle területeit a terrorizmus elleni küzdelem terén, ideértve – a Tanács terrorizmus elleni küzdelemért felelős uniós koordinátorával együttműködve – a tagállamokkal, valamint az érintett uniós ügynökségekkel és az Európai Parlamenttel folytatott együttműködést és koordinációt is.

Uniónk inkluzív és jogokra épülő alapjai jelentik a legerősebb védelmet a terrorizmusveszéllyel szemben. Egy inkluzív, befogadó és mindenki jogait teljes mértékben tiszteletben tartó társadalomban a terrorizmus nehezebben tud radikalizálni és toborozni. Együtt kell fenntartanunk, erősítenünk és védenünk demokratikus és alapvető értékeinket azokkal szemben, akik ezek aláásására törekednek. Be kell fektetnünk tehát a társadalmi kohézióba, az oktatásba és a befogadó társadalomba, ahol mindenki úgy érzi, tiszteletben tartják identitását, és hogy teljesen a közösség egészéhez tartozik.

Az Európai Unió jelen terrorizmusellenes stratégiája a meglévő szakpolitikákra és eszközökre épül, és erősíti az Európai Unió keretét, hogy tovább javítsa a fenyegetések és kockázatok előrejelzését, a radikalizálódás és az erőszakos szélsőségek megelőzését, az emberek és az

infrastruktúra – többek között külső határbiztonsággal történő – védelmét és a támadások utáni hatékony reagálást.

Noha ez a stratégia új intézkedések sorozatát jelenti be, továbbra is kulcsfontosságú a végrehajtás és a jogérvényesítés, amiről közös erőfeszítéssel kell gondoskodni, a jogi keret gyors elfogadásától és alkalmazásától kezdve egészen a helyszíni intézkedések hatásának felgyorsításáig. A Bizottság együttműködik a tagállamokkal, tájékoztatja az Európai Parlamentet, a Tanácsot és az érdekelt feleket az Európai Unió terrorizmusellenes stratégiájának végrehajtására irányuló összes releváns fellépésről, és bevonja őket ezekbe.